

# Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ  
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ  
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Ζ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1958 | ΑΡΙΘ 17

## Η ΘΕΙΑ ΧΑΡΙΣ, ΩΣ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

*Ἡ μεγίστη δύναμις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πλέον δραστικὴ καὶ σωτήριος, εἶναι ἡ Θεία Χάρις. Αὕτη μεταδιδομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἰκανὸν νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ὕψη τῆς ἀρετῆς, νὰ δαμάσῃ τὸ κακὸν καὶ νὰ κατορθώσῃ τὰ ὑπεράνθρωπα ἔργα τῆς ἠθικῆς τελειότητος. Ἡ θεία χάρις, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, εἶναι θέμα πίστεως καὶ εὐσεβείας καὶ διὰ τοῦτο παραμένει διὰ τοὺς πολλοὺς δύναμις ἄγνωστος καὶ ἀχρησιμοποίητος, ἐφ' ὅσον ζοῦν μὲ ὅσα βλέπουν, καὶ ἀναπαύονται εἰς ὅσα ἐξουρητοῦν μόνον τὴν φυσικὴν τῶν ζωὴν.*

*Εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ συμβῆ ὅ,τι παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν φύσιν. Ὅπως εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον ὑποκρύπτονται δυνάμεις τεράστιαι, τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτει ὁ ἄνθρωπος καὶ δημιουργεῖ τὰ καταπληκτικὰ ἔργα τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑπάρχον ἀφαντάστως μεγάλαι δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἀχρηστεύονται, διότι δὲν χρησιμοποιοῦνται καὶ ἐνῶ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνακινήσῃ καὶ νὰ ἀναπλάσῃ τὸν κόσμον, νὰ ἠγῆται πνευματικὰ, νὰ ρυθμίξῃ πρὸς τὰ ὕψηλά ἰδανικὰ τὸν βίον, νὰ συγκρατῆ τὴν κοινωνίαν εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἠθικῶν κανόνων, νὰ δίδῃ περιεχόμενον εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ νόημα εἰς τὴν ζωὴν, νὰ ἀναβιβάξῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ ἀληθινοῦ του προορισμοῦ, καταπτᾷ μία τεραστία δεξιαμενὴ κλειστή, ἐν φοβερὸν ὄπλοστάσιον ἐσφραγισμένον. Αἱ δυνάμεις τοῦ κακοῦ ἐνεργοῦν ἐλεύθερα εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων. Μία μικρὰ σφαῖρα εἰς τὸ χέρι τοῦ ἀνθρώπου, κατασκευασμένη εἰς τὰ ἐργαστάσια τοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι ἔτοιμη νὰ ἐκσφενδονισθῆ, νὰ ἐκραγῆ, νὰ διασπασθῆ καὶ νὰ σκορ-*

πίση τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφὴν εἰς ἀναριθμήτους συνανθρώπους του. Ἀποστέλλει πυρσύλους καὶ ἐπικοινωνεῖ μὲ τοὺς πλανήτας καὶ ὁμως μένει ξένος καὶ ἐχθρὸς πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀδελφόν του. Ἀπουσιάζει ἡ θεία χάρις· καὶ ἡ ζωὴ χάνει τὸ νόημά της· καὶ ὁ ἄνθρωπος καθίσταται ἀδύνατος, δυστυχεὴς καὶ ἄθλιος ἐν μέσῳ τῶν καταπληκτικῶν κατορθωμάτων τῆς προόδου του. Ὅποια θὰ ἦτο ἡ δύναμις του, εἰάν ὑπετάσσετο εἰς τὸν ζυγὸν τῆς θείας χάριτος!

Ἴδὸν ἓνα καὶ μόνον παράδειγμα. Κανεῖς δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ, ὅτι ὁ μικροκαμωμένος, ἄσχημος, ὠχρὸς καὶ ἀσθενικὸς ἄνθρωπος, ὁ Παῦλος τῆς Ταρσοῦ, θὰ κατάρθωνε νὰ ἀνατρέψῃ θρόνους αὐτοκρατόρων, νὰ μεταβάλῃ τὴν τάξιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, νὰ παραμερίσῃ τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα καὶ νὰ ἐποτάξῃ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τὴν οἰκουμένην. Ἄσβυστος πρὸς θεῖον μεγαλείου ὁ Παῦλος, ἔκαμε νὰ σκύβουν ταπεινὰ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον Κύριον οἱ σκληροτράχηλοι θεοκρατικοὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὀρθολογισταὶ εἰδωλολάτραι Ἕλληνας, οἱ σκληροὶ στρατοκρατικοὶ Ῥωμαῖοι. Ποῦ εὐρέθη ἡ δύναμις αὐτή; Τὸ λέγει ὁ ἴδιος. Τὸ ἔργον αὐτὸ δὲν τὸ ἔκαμα ἐγώ, ἀλλὰ «ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ ἡ σὺν ἐμοί».

Ποῖος ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς σημερινοὺς Χριστιανοὺς ἀντιλαμβάνεται τὴν δύναμιν τῆς θείας χάριτος; Μᾶς λείπει ἡ θεία χάρις καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἔργα μας εἶναι νεκρά, πονηρά, ἁμαρτωλά. Εἴμεθα θαμπωμένοι, ἀκάθαρτα κρύσταλλα, βαμμένα μὲ τὰ σκοτεινὰ χρώματα τῆς κακίας καὶ τῆς πλάνης μας, δὲν ἐπιτρέπομεν νὰ γίνῃ αἰσθητὴ ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ καταστήσωμεν γνωστὸν εἰς τὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον τὸ γλυκὸ καὶ σωτήριον φῶς τῆς θείας χάριτος. Ἐχομεν πλήθη διδασκαλιῶν καὶ βιβλία καὶ Σχολεῖα, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μένει χωρὶς οὔτε μίαν σταγόνα οὐρανιας δροσίου, θείας ζωῆς καὶ ἀγίας δυνάμεως.

Διαθέτομεν ἀνυπολογίστους δυνάμεις τεχνικοῦ πολιτισμοῦ· καὶ ὁμως εἴμεθα ἀδύνατοι εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ ἄρρωστοι εἰς τὴν πίστιν. Φρικτὴ ἡ δύναμις τῶν πολέμων καὶ τῶν καταστροφῶν, φοβερὰ ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ ἀτονία ἀγάπης, ὁμονοίας καὶ εἰρήνης.

Ἄφάνταστος ὕλικός πλοῦτος, ἀλλὰ καὶ ἀπέραντος δυστοχία καὶ στέρησις. Ἀπουσιάζει ἡ θεία χάρις ἀπὸ τὴν ψυχὴν καὶ μένομεν αἰχμάλωτοι εἰς τὰ πάθη τοῦ κόσμου. Κατοικοῦμεν τὴν γῆν καὶ λησμονοῦμεν τὸν οὐρανόν. Κατεκτήσαμεν τὴν δημιουργίαν καὶ ἠρνήθημεν τὸν Δημιουργόν. Ἐφυγε ἡ θεία χάρις, καὶ ὡς ἄχρᾳ ἐδ-τελῆ παρασυρόμεθα ἀπὸ τοὺς ἀνέμους. Ἴδὲ τὸν νέον ἔρμαιον τῶν παθῶν, ἀπερίσκεπτον, ἄσωτον, ἀκατάστατον, ἀπροσανατόλιστον μέσα εἰς τὸ σκοτεινὸν καὶ φουρτουνιασμένον πέλαγος τῆς νεανικῆς ἀφροσύνης.

Πρόσεξε τὴν οἰκογένειαν. Φεύγει ἡ θεία χάρις καὶ σείονται τὰ θεμέλιά της, χάνεται ἡ ἀγάπη, φρυγαδεύεται ἡ εἰρήνη, καταπατεῖται ἡ τιμὴ, διασκορπίζονται ἀτάκτως τὰ μέλη, καὶ ἀντὶ τῆς χαρᾶς βασιλεύει ὁ πόνος, ἀντὶ τῆς εἰρήνης κυριαρχεῖ ἡ ἀκαταστασία.

Ἡ θεία χάρις εἶναι παντοδυναμία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εὐδρίσκεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ μεταδίδεται εἰς τὰ τέκνα της. Ἀρχεῖ νὰ τὸ θελήσουν, νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν κεκοιμημένην αὐτὴν δύναμιν, νὰ ἀνοίξουν τοὺς κρονονὺς τῆς ζωηφόρου δεξαμενῆς καὶ νὰ πλημμυρίσουν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὴν σωστικὴν θείαν χάριν. Τότε ὁ ἄνθρωπος γίνεται ὑπεράνθρωπος, ἅγιος, τέλειος, δλόκληρος, ἀληθινός, ἐξουδετερώνει τὰς δυνάμεις τοῦ κακοῦ καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ θεῖον ὕψος τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ.

† Ὁ Ἀρχαδίας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

---

«Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης· Σταυρός, ἡ ὡραιότης τῆς Ἐκκλησίας· Σταυρός, βασιλεῖον τὸ κραταίωμα· Σταυρός, πιστῶν τὸ σή-ριγμα· Σταυρός, ἀγγέλιον ἡ δόξα καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα».

«Σταυρός ὑποῖται σήμερον, καὶ κόσμος ἀγιάζεται· ὁ γὰρ Πατρι-συνεδρεύων καὶ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἐν τούτῳ· χεῖρα ἀπλώσας, τὸν κό-σμον ὅλον εἰλκυσας πρὸς σὴν, Χριστέ, ἐπίγνωσιν· τοὺς οὖν εἰς σὲ πεποι-θότας θείας ἀξίωσον δόξης».

(Ἀπὸ τὴν Ὑμνολογίαν τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ).

## ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ὅπως σοῦ ἔγραψα στὸ προηγούμενο γράμμα μου, δὲν ἀρκεῖ ἡ θρησκευτικότης καθ' ἑαυτὴν καὶ τὰ εἰδικὰ πνευματικὰ διαφέροντα νὰ δώσουν τὴν καταλληλότητα σ' ἓναν ἄνθρωπο, γιὰ νὰ γίνῃ ἱερεὺς. Ὑπάρχουν κάτι θρησκόκληπτοι τύποι, ποὺ ὑπάγονται σὲ μιὰ εἰδικὴ κατηγορία· σὲ μιὰ παράγραφο ποὺ ἀσχολεῖται ἡ ψυχοπαθολογία. Αὐτὴ ἡ κατηγορία θὰ ἀπατήσῃ τὸν Ἀρχιερέα. Ὅταν λέγω θ' ἀπατήσῃ, ἐννοῶ πὼς θὰ τοῦ κάμψῃ μὲ τὸ φαινομενικὸ ζεστὸ ζῆλο του τὴν καρδιά, θὰ τὸν καταφέρῃ νὰ τὸν κληρικοποιήσῃ. Θὰ εἰπῇ ὁ Ἀρχιερεὺς : Μέσα στὴ γενικὴ παγωμάρα τῶν νέων, καλὸς εἶναι αὐτός. Ὅμως, μετέπειτα, στὴν πρακτικὴ ζωὴ, τὸ ράσο φανερώνει τὸ χαλασμένο μυαλό, γιὰτὶ οἱ πιστοὶ καρφώνουν ἐκεῖ ἐπάνω τὰ μάτια τους. Μπορεῖ νὰ μὴν τὸν ἐπρόσεχαν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς πνευματικῆς του δροσερότητας, ἀλλὰ νὰ τὸν σημάδευαν ἀπλῶς στὸ χωριὸ ὅαν θρησκευτικὸ ἄνθρωπο, ποὺ κάνει «γιὰ παπᾶς», ἐπειδὴ ἐφλυάρει διάφορες θρησκευτικὰ ἀνοησίες καὶ αὐτὲς ἐν ἀσυναρτησίᾳ πολλῆ· διάβαζε τὴν «ἐπιστολὴν» τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν «Ἀποκάλυψιν» τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου» καὶ ἦτο πῦρ καὶ μανία ἐναντίον ἐκείνου, ποὺ ἔκαμε μιὰ φορὰ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅταν περνοῦσε, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε τὸ χέρι του νὰ πηγαίνῃ φτεροῦ ὡς που νὰ περάσῃ τὸ τετράγωνο, γιὰ νὰ γελοῦν ἢ ν' ἀγανακτοῦν οἱ ἰσοροπημένοι ἄνθρωποι εἰς βᾶρος του. Πήγαινε τώρα νὰ βρῆς ἄκρη καὶ νὰ δώσης νὰ καταλάβῃ ὁ ἄλλος, ποὺ ζητεῖ ἀφορμὴ νὰ κρίνῃ γιὰ τὸ περιεχόμενον τῆς Θρησκείας.

Ὁ θρησκόκληπτος αὐτὸς τύπος μέσα στὴ γενικὴ παγωμάρα, στὴν ἀπουσία πνευματικῶν νέων πρὸς ἀνάδειξιν εἰς τὸ ὕψιστον τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, εἶναι ὁ περισσότερον ἐλκυστὴν τὴν προσοχὴν τοῦ κοσμάκη, ἐπειδὴ μιλάει πάντα γιὰ θρησκευτικὰ πράγματα καὶ εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπειδὴ γιὰ τὴ θρησκείαν δὲν εἶναι ἐλάττωμα ἢ χαζομάρα ἠθικὸ, οἱ χαζοὶ κρίνονται προτιμότεροι ἀπὸ τὴς «ἀτσίδες» τοὺς πονηροὺς. Θὰ μ' ἐρωτήσης τώρα : Τί κακὸ κάνουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί; Οὔτε οἱ πρῶτοι οὔτε καὶ οἱ δεύ-

τεροι, ἀδελφέ, εἶναι κατάλληλοι γιά ἱερεῖς. Οἱ μὲν γιὰτὶ ἡ Θρησκεία μας δὲν εἶναι Θρησκεία τῶν πνευματικῶς ἀναπήρων. Οἱ δέ, γιὰτὶ δὲν μπορεῖ νὰ διευθύνῃ τὸν ἱερόν ἀγῶνα ὁ Σατανᾶς μὲ τοὺς δικούς του. "Ἄν τώρα μπῆκαν τέτοιοι στὸν Κλῆρον; "Ἄν μπῆκαν, τί θὰ γίνῃ; Πρέπει ν' ἀπελπισθοῦμε ἢ νὰ τοὺς κρεμάσουμε; "Ὀχι! Τὸ πολὺ, γιὰτὶ δὲν πρόκειται περὶ μοναχῶν ποὺ νὰ κλειστοῦν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο στὸ Μοναστήρι, νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ βουλώσουν τὸ στόμα τους καὶ νὰ μὴ βγάξουν ἀλόγο». Γιὰτὶ, κάτι τέτοιοι, μὲ τὸν κατήφορο τῆς ἀρρώστειας των, καὶ τὸν ἀνήφορο τοῦ ἀξιωματός των, ἔχουν αὐτὴν τὴν θρασύτητα. Ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε σ' αὐτοὺς τοὺς θρησκολήπτους χαζοὺς νὰ ἱερωθοῦν, γιὰτὶ δὲν εἶχαν τὴν συναίσθησι τοῦ τί ζητοῦν, σὰν τὸ χωρικὸ τῆς παροιμίας ποὺ ἤθελε νὰ γίνῃ μαέστρος, ἐπειδὴ ἔθεώρησε ὅτι τὸ διευθύνειν συναυλίαν εἶναι τὸ εὐκολώτερο καὶ τεμπελικώτερο ἐπάγγελμα, ἀλλὰ τὴν κουτοπονηρία νὰ βελάξουν γιά θρησκευτικὰ πράγματα σερβιρόμενα κατὰ τὸν πλεόν κωμικὸν τρόπον, αὐτοὶ νὰ θέσουν «φυλακὴν τῷ στόματί των», καὶ νὰ τ' ἀνοίγουν μόνον τότε, ὅταν τρώγουν ὅταν τυπικὰ λειτουργοῦν καὶ τελοῦν Μυστήρια, καὶ ὅταν θέλουν γιά κοινὰ βιωτικὰ πράγματα νὰ συνηγοροῦν μὲ τοὺς δικούς τους. "Ἐτσι θὰ γλυτώσῃ ὁ κόσμος ἀπὸ τίς ὑπηρεσίες πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ «θείου λόγου». Ἐπίσης νὰ μαζευτοῦν ἀπὸ τὸ καφφενεῖο, καὶ ἀπὸ τὴν ἀγορὰ ποὺ φλυαροῦν θρησκευτικὰ λόγια, γιά νὰ μὴ βλάπτουν ἀντὶ νὰ ὠφελοῦν. Μὲ τυπικὴ σεμνότητα, μὲ κλειδωνιά στὸ στόμα, μὲ μιὰ προσωπικὴ ἄσκησι, θὰ τὰ καταφέρῃ ὁ καυμένος νὰ μὴ κἀνῃ ζημιὰ στὸν αἰῶνα, ποὺ οἱ ἄνθρωποι γεννιῶνται ἀπὸ τὴν κούνια τους φιλόσοφοι καὶ κριτικάρουν τοὺς πάντας, ἀνωτέρους των καὶ κατωτέρους των. Ὁ Κύριος ἔτσι θὰ τοὺς χρησιμοποιοῦσῃ, δὲν θὰ τοὺς ἀχρηστεύσῃ. Θὰ μεταδίδῃ καὶ δι' αὐτῶν τὴν ἀγιαστικὴν καὶ σώζουσαν χάριν στοὺς πιστοὺς του, ποὺ δὲν χρεωστοῦν τίποτε οἱ ἄνθρωποι νὰ στερηθοῦν τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ. Οἱ θρησκολήπτοι χαζοὶ εἶναι μὲν τέτοιας συνθέσεως ἄνθρωποι, ἀλλ' ἡ κατάστασις των αὐτὴ δὲν μειώνει τὴν ἀξία καὶ μάλιστα τὴν δραστηκότητα τῆς Χάριτος, διὰ τῶν μέσων τῆς Ἐκκλησίας μας. Καλὸν εἶναι νὰ μὴν ὑπάρχουν τέτοιοι, ἔστω κι'

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ  
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ ΛΟΓΟΙ  
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ

599. Κατώρθωσα ἄραγες νὰ σοῦ παραστήσω ἓνα μικρὸ μονάχα μέρος ἀπὸ τὸν πόνο μου; Καὶ ἀρκεῖ νὰ σοῦ τὸν ζωγραφίσω, ὡς τὸ σημεῖο αὐτὸ μόνον; Νομίζω, πὼς γιὰ μὲν τὴ θλίψη μου φθάνει· ἄλλως τε γι' αὐτὸ καὶ μόνον τὴν σέρνω μαζί μου. Γιὰ νὰ σοῦ κάμω

---

ἀν ἔχουν τὰ «κατὰ νόμον» προσόντα. Σ' αὐτοὺς τί νὰ εἰπῶ; Τὸ εἶπα, καὶ νὰ μὴ τοὺς κακοφανῇ, ἀδελφέ. Ὁ αὐτοέλεγχος ὠφελεῖ. Δὲν βλέπτε. Μεταξὺ μας τὰ λέμε. Μακάρι νὰ τὸ κάνουν αὐτὸ ἅλοι οἱ δημόσιοι ἄνδρες, γιὰ νὰ τακτοποιοῦν τὰ οἰκογενειακά τους καὶ νὰ μπορέσουν νὰ φανοῦν εὐεργετικώτεροι. Πέρασεν ἡ ἐποχὴ ποὺ ὁ κόσμος, μὲ παιδικὴν ἀφέλεια, ἔκρουε τὸν «Παπουλάκο», τὸν «Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλὸ» καὶ κάθε ρασοφόρο, γονατίζοντας μπροστά του σὰν νὰ ἐγονάτιζε πρὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ὁ λόγος τους τότε ἦταν λόγος πραγματικὰ τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐκεῖνοι Προφῆται ἀπεσταλμένοι νὰ καλέσουν τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Ὁ λόγος τους ἦταν νόμος καὶ κάτι παραπάνω ἀπὸ τὸν νόμον· ἀρκεῖ νὰ διαβάσετε τὸν «Παπουλάκο» τοῦ πιστοῦ καὶ μεγάλου τέκνου τῆς Ὁρθοδοξίας Κωστῆ Μπαστιᾶ. Ἄλλ' ἐκεῖνη ἡ ἐποχὴ τῆς ἀφελείας καὶ τῆς παιδικῆς ἀπλότητος ἦταν ἐποχὴ, ποὺ ὁ Σατανᾶς δὲν μπόλιαζε, σὲ τέτοια ἔκτασι καὶ μὲ τέτοιου εἴδους ἐνέσεις, νὰ μυαλὰ καὶ τὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων. Σήμερα κοντεύουν νὰ γίνουιν «νούμερα» θεατρικῶν ἐπιθεωρήσεων δυνατὰ πνεύματα, ὅταν μιλοῦν γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ γιὰ τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, γιὰ ἐγκράτεια καὶ γιὰ παράδεισο. Λοιπόν, πῶς θὰ σταθοῦν οἱ χαζοί;

Ἄς τραβήξουμε κλιμακωτὰ τώρα, καὶ ὅπου ἔχεις ἀντίρρησης ἀδελφέ, γράψε μου καὶ θὰ ὠφεληθοῦμε ὅλοι.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ — X.

ὄμως φανερό και τὸ βαθμὸ τοῦ φόβου μου και τῆς κα-  
τάπληξής μου, θὰ προχωρήσω και σ' ἄλλην εἰκόνα.

600. Ἄς εἰποῦμε λοιπὸν πῶς βρίσκετε ἓνα στρατό-  
πεδο, ποῦ ἔχει ἀπαρτισθῆ ἀπὸ πεζοὺς, ἀπὸ καβαλλα-  
ρέους και ἀπὸ ναῦτες· και τὴν μὲν θάλασσα, ἃς τὴν κα-  
λύπτουν πλοῖα ἀμέτρητα· οἱ δὲ πεδιάδες και οἱ βου-  
νοκορφές, ἃς σκεπάζονται ἀπὸ τὶς φάλαγγες τοῦ πε-  
ζικοῦ και τοῦ ἱππικοῦ.

601. Και ἃς ἀντιλάμπουν μὲν στὸν Ἥλιο τὰ χαλ-  
κώματα τῶν ὄπλων· ἃς ἀντανაკλᾷ δὲ ἡ μαρμαρυγὴ  
τῶν περικεφαλαίων και τῶν ἀσπίδων, ἀπὸ τὶς ἀκτῖνες  
ποῦ ἔρχονται ἀπὸ ἐκεῖ· ὁ δὲ κτύπος τῶν δοράτων και  
ὁ χρεμετισμὸς τῶν ἀλόγων ἃς φθάνουν ὡς ἐπάνω στὸν  
οὐρανό· κι' ἃς μὴ φαίνεται οὔτε ἡ θάλασσα, οὔτε και ἡ  
στεργιά· ἀλλὰ χάλκωμα και σίδηρο παντοῦ.

602. Ἄς εἶναι δὲ ἀντιπαραταγμένοι κατάντικρυ  
και οἱ ἐχθροί, ποῦ νᾶναι ἄγριοι και ἀνήμεροι ἄνθρω-  
ποι· κι' ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή ἃς πρόκειται νᾶρθῆ  
ἡ ὥρα τῆς σύγκρουσης.

603. Και τὴν ὥρα ἐκείνη, ἀρπάζοντας κανεὶς ξα-  
φνικὰ ἓνα παιδί, ἀπ' αὐτὰ ποῦ ἐμεγαλώσανε μέσα στὴν  
ἐξοχή και ποῦ πέρα ἀπὸ τὴν πητιά κι' ἀπὸ τὴν ἀγκλι-  
τσα δὲν ξέρουν τίποτε ἄλλο, ἃς τὸ ἐξοπλίσῃ μὲ  
χάλκινα ὄπλα,

604. Ἄς τὸ τριγυρίσῃ δὲ κατόπιν σ' ὄλο τὸ στρατό-  
πεδο, και ἃς τοῦ δείχνῃ τοὺς λόχους και τοὺς λοχαγούς,  
τοὺς τοξότες, τοὺς σφενδονῆτες, τοὺς ταξιάρχους, τοὺς  
στρατηγούς, τοὺς ὀπλίτες, τοὺς καβαλλάρηδες, τοὺς  
ἀκοντιστές, τὰ πλοῖα, τοὺς πλοιάρχους των, τοὺς στρα-  
τιῶτες ποῦναι κλεισμένοι μέσα σ' αὐτὰ καθὼς και τὸ

πλήθος τῶν μηχανημάτων πού βρίσκονται μέσα στά πλοῖα.

605. Ἄς τοῦ παρουσιάσῃ δὲ καὶ ὅλη τὴν ἐχθρική παράταξη, καὶ κάποια πρόσωπα ἀποτρόπαια, καὶ τὸν διάφορο πολεμικὸν ἐξοπλισμό, καὶ τὰ ἄπειρα πλήθη, καὶ τὰ φαράγγια, καὶ τὰ βαθειὰ γκρεμνά, καὶ τὶς στενοπορίες τῶν βουνῶν.

606. Ἄς τοῦ δείξῃ ἀκόμα καὶ τάλογα, πού ἔχουν οἱ ἐχθροὶ καὶ πού μὲ κάποιο μαγικὸ μέσο μποροῦν καὶ πετοῦνε, καὶ τοὺς ὀπλίτες πού μετακινοῦνται στὸν ἀέρα, καὶ τὴ δύναμη καὶ τὰ σχέδια κάθε λογῆς γοητείας.

607. Ἄς τοῦ ἀναλύσῃ δὲ τὶς συμφορὲς ποῦ φέρνει ὁ πόλεμος. Τὸ σύννεφο ἀπὸ τ' ἀκόντια, τὶς νιφάδες ἀπὸ τὰ βέλη, τὴν μεγάλη ἐκείνη θολούρα καὶ τὴν τυφλομάρα καὶ τὴν τρισκότειδη νύχτα, πού τὴν προκαλεῖ τὸ πλήθος ἀπὸ τὰ τοξεύματα καὶ πού κάνει τὶς ἀκτῖνες νὰ ξαναγυρνοῦν πίσω· τὴ σκόνη, πού ὄχι ὀλιγώτερο ἀπὸ τὴ νύκτα σκοτεινιάζει τὰ μάτια· τοὺς ποταμοὺς ἀπὸ τὰ αἵματα. Τὶς οἰμωγὲς αὐτῶν πού πέφτουν. Τοὺς ἀλαλαγμοὺς τῶν ὀρθίων, τοὺς τροχοὺς πού κοκκινίζουν ἀπὸ τὰ αἵματα· τάλογα πού ἀπὸ τὸ πλήθος τῶν νεκρῶν πού κείτονται κατάχαμα πέφτουν προύμυτα μαζὶ μὲ τοὺς ἀναβάτες των· τὴ γῆ πού ἐπάνω της ὅλα εἶναι ἀνακατωμένα, αἵματα καὶ τόξα καὶ βέλη· τὶς ὀπλὲς τῶν ἀλόγων καὶ τὶς κεφαλὲς τῶν ἀνθρώπων πού εἶναι πλάι-πλάι πεσμένες· χέρια μαζὶ μὲ τροχοὺς· καὶ περικνημίδες μαζὶ μὲ στήθια κομματιασμένα· καὶ μυαλὰ πούχουνε κολλήσει ἐπάνω στά σπαθιά· καὶ κάποια σπασμένη αἰχμὴ ἀπὸ βέλος πού ἔχει περυνιάσει κάποιο μάτι.

608. Ἄς τ' ἀραδιάσῃ ἀκόμη καὶ τὰ δεινοπαθήματα



τοῦ ναυτικοῦ· πλοῖα πού ἄλλα μὲν καίονται μεσοπέλαγα, κι' ἄλλα πού βυθίζονται αὐτανδρα μαζί μὲ τοὺς ὀπλίτες· τῆ βουῆ τῶν κυμάτων, τὸ σάλαγο τῶν ναυτῶν, τὰ ξεφωνητὰ τῶν στρατιωτῶν, τὸν ἀφρὸ ἀπὸ τὰ αἵματα καὶ ἀπὸ τὰ κύματα πού σμίγουν καὶ πού εἰσορμοῦν μαζί ἐπάνω σ' ὅλα τὰ πλοῖα· τοὺς σκοτωμένους ἐπάνω στὰ καταστρώματα, αὐτοὺς πού πνίγονται στὸ βυθό, αὐτοὺς πού ἐπιπλέουν κι' αὐτοὺς πού μέσα στῆ θάλασσα τοὺς γυροσκεπάζουν τὰ κύματα κι' ἐμποδίζουν τὴν πορεία τῶν πλοίων.

609. Κι' ἀφοῦ τοῦ διδάξης καλὰ καλὰ ὅλες τὶς πολεμικὲς τραγωδίες, πρόσθεσε ὕστερα καὶ τὰ βάσανα τῆς αἰχμαλωσίας· καὶ ἡ σκλαβιὰ ποῦναι τρισχειρότερη ἀπὸ τὸ θάνατο.

610. Κι' ἀφοῦ τοῦ τ' ἀνιστορήση κανεὶς ὅλα αὐτά, ἄς τὸ διατάξῃ ν' ἀνεβῆ στ' ἄλογο ἀμέσως, καὶ νὰ γίνῃ ὁ στρατηγὸς ὅλου ἐκείνου τοῦ στρατοπέδου.

611. Ἐχεις λοιπὸν τὴν ἰδέα πῶς τὸ παιδάριο ἐκεῖνο πῶς μονάχα μὲ τὴ διήγηση θὰ μπορέσῃ νὰ κρατήσῃ, κι' ὅτι δὲν θὰ βγῆ ἀμέσως κι' ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴν ἡ ψυχὴ του ;

#### Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

---

«Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιὸν ξύλον προσκυνήσωμεν, ἐν ᾧ Χριστός, ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, ἐκουσίως χεῖρας ἐκτείνας, ἔψωσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα· οὗς πρὶν ὁ ἐχθρὸς δι' ἡδονῆς συλήσας, ἐξορίστους Θεοῦ πεποίηκε. Δεῦτε, πιστοί, ξύλον προσκυνήσωμεν, δι' οὗ ἠξιώθημεν τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν συντρίβειν τὰς κάρας. Δεῦτε, πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου ὕμνοις τιμήσωμεν. Χαίροις, Σταυρέ, τοῦ πεσόντος Ἀδάμ ἡ τελεία λύτρωσις...».

(Ἀπὸ τὴν Ὑμνολογίαν τῆς εορτῆς τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ).

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΕΝΑ ΘΟΥΥΒΟ

## Η “ΚΛΕΙΣΤΗ ΠΟΡΤΑ,, ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΩΣ Ο ΑΚΑΤΑΛΥΤΟΣ ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ἡ μεγάλη θυσία καὶ τὸ ἔγκλημα

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξακολουθεῖ νὰ ἀντιμετωπίζη ἕνα ψυχρὸν πόλεμο ἀπὸ μέρους τῶν ἀλλοδόξων κυριαρχῶν καὶ ἰδίως ἐκείνων ποὺ διαπνέονται ἀπὸ αἰσθήματα φανατικοῦ μισελληνισμοῦ. Καὶ δὲν ἀποκλείεται ὁ πόλεμος αὐτὸς νὰ χάσῃ τὸν ψυχρὸν χαρακτῆρα του καὶ νὰ μετατραπῆ εἰς μίαν ἐκδήλωσιν καταστροφικὴν διὰ τὸ Φανάρι. Ἐφορμὴ πάντοτε τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου καὶ ὁ ἀγὼνας τῶν ἐλλήνων τῆς νήσου, τοῦ ὁποῦ προϋσταται τὸ ράσο, ὁ ἐθνάρχης ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος. Στόχος ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ τὸ Πατριαρχεῖον, ποὺ βάλλεται ἀπὸ κάθε πλευρὰ καὶ προκαλοῦνται νὰ ἐκκλίνουσιν ἀπὸ τὴν καθαρῶς θρησκευτικὴν θέσιν γιὰ νὰ ἀναμιχθοῦν εἰς παγίδες ποὺ στήνει διαρκῶς ὁ τουρκικὸς σωβινισμὸς, ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τὸν σωβινισμὸν κρατῶν τῆς Χριστιανικῆς Δύσεως. Ἀκλόνητος ὡς τόσο εἰς τὴν θέσιν του καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς μεγάλης θρησκευτικῆς του ἀποστολῆς ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Καὶ ἡ ἐνδεδειγμένη αὐτῆ στάσις του προκαλεῖ τὰς πλέον ἐξοργιστικὰς ἐκδηλώσεις τῶν τούρκων, οἱ ὅποιοι ἀνατρέχουσιν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Πατριαρχείου διὰ νὰ δημιουργήσουσιν δυσχέρειας καὶ νὰ προκαλέσουσιν περιπλοκὰς. Προσφάτως, μερὶς τοῦ τουρκικοῦ τύπου ἐδῆκε ἀφορμὴν τὴν ἱστορικὴν κλειστὴν πόρτα τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἐκεῖ ὅπου ἀπηγγονίσθη ὁ ἐθνομάρτυς Πατριάρχης Γρηγόριος, διὰ νὰ ἀνοίξῃ νέον πολεμικὸν μέτωπον κατὰ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Ὁρθοδόξιας. Ἡ «Μιλλιέτ» ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ σωβινιστικοῦ τουρκικοῦ τύπου ἐκάλεσε τὸν Πατριάρχην νὰ διατάξῃ τὸ ἀνοιγμὰ τῆς κλειστῆς αὐτῆς πύλης, διὰ νὰ μὴ διαιωρίζεται μὲ τὸ θέαμα καὶ τὸ σιωπηλὸ τῆς προσκύνημα τὸ αἶσχος καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς βαρβαρότητος τοῦ παλαιοῦ ἔστω τουρκικοῦ σουλτανικοῦ καθεστώτος. Ἄλλ' εἰς τὴν ἰταμὴν καὶ ἀπειλητικὴν πρόσκλησιν δὲν

ἀπήνησεν ὁ Πατριάρχης. Ἐμεινε τὸ στόμα του κλειστὸν καθὼς καὶ ἡ ἱστορικὴ πύλη γύρω ἀπὸ τὴν ὁποίαν στρέφονται τώρα τὰ φαρμακερὰ βέλη τῶν ἀλλοδόξων.

Αὐτὴ ἡ κλειστὴ πύλη τοῦ Πατριαρχείου μὲ τὸ ἀκοίμητο ἀναμμένο καντήλι ὕπισθεν, εἶναι οὐσιαστικὰ ἓνας ἱερὸς τάφος τοῦ ὁποίου τὴν βεβήλωσι καὶ καταστροφή ζητοῦν σήμερα ἐπιμόνως οἱ ἀλλόδοξοι τυμβωρύχοι. Ἀλλὰ τὸν τάφον αὐτόν, τὸν καθηγιασμένον μὲ τὸ αἷμα ἐνὸς Πατριάρχου καὶ τὴν ἀγωνία ἐνὸς ὀλοκλήρου ἔθνους, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταστρέψῃ οὐδεμία ἐξουσία οὔτε ἐκκλησιαστικὴ οὔτε πολιτικὴ. Ἡ κλειστὴ αὐτὴ πύλη, ἂν καὶ κάτω αὐτῆς δὲν κλείῃ τὰ ἱερά λείψανα ἐνὸς μεγάλου ἔθνομάρτυρος Πατριάρχου, κλείει ὅμως μίαν ἱστορία ἀκατάλυτη στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων. Δὲν ἀποκλείεται ἡ τουρκικὴ ἀγριότης, δείγματα τῆς ὁποίας ἐγνώρισαν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1955 οἱ ὁμογενεῖς τῆς Πόλης καὶ οἱ ἐκκλησίαις της, νὰ κρημνίσουν σὲ μιὰ στιγμὴ ἐκδηλώσεώς της καὶ τὴν κλειστὴ αὐτὴ πόρτα. Τίποτε ὡς τόσο δὲν θὰ μπόρῃσῃ νὰ βεβηλώσῃ καὶ τὴν ψυχὴν, ποὺ κοιμᾶται κάτω ἀπὸ αὐτήν. Καὶ ἡ ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ σκέψις θὰ σταματᾷ πάντοτε μπροστὰ στὸν ἱερὸ χῶρον της πόρτας αὐτῆς καὶ θὰ δραματίζεται τις τραγικὰς στιγμὰς τῆς μεγάλης θυσίας ἐνὸς ἔθνομάρτυρος Πατριάρχου. Ἡ ἡμέρα τοῦ Πάσχα τοῦ 1821 θὰ ξυπνᾷ στὴν σκέψι του, καὶ πένθιμες θὰ χτυποῦν οἱ πασχαλινὰς καμπάνες. Τὴν μεγάλη ἡμέρα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν μεγάλη λειτουργία ποὺ ἐτέλεσε ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος, μαζί μὲ ὀκτὼ ἄλλους ἀρχιερεῖς καὶ μὲ ὅλο τὸν πατριαρχικὸ κλῆρον περιβεβλημένον τὰ χρυσᾶ του ἄμφια, ἔφθασε στὸ Φανάρι τὸ τραγικὸ φερμάνι τοῦ σιληροῦ Σουλτάνου Μαχμούτ. Ὁ Πατριάρχης βρισκόταν στὸ ἰδιαιτέρου γραφεῖο, ὅταν ἐμπῆκαν ὁ διερμηνεὺς Σταυράκης Ἀριστάρχης καὶ ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ τουρκικοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Ἐκλήθησαν στὸ πατριαρχικὸ γραφεῖο καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς καὶ ὀφικιάλοι καὶ ξεδιπλώνοντας ὁ τουρκοὺς ἀμπὰς κιατίπης τὸ σουλτανικὸ φερμάνι ποὺ κρατοῦσε, ἀνέγνωσε ὅτι ὁ γαληνότατος Σουλτάνος θεωρεῖ ἀνάξιον τῆς ἐμπιστοσύνης του τὸν Πατριάρχην ὁ ὁποῖος δι' αὐτὸ καὶ ἐκπίπτει τοῦ ἀξιώμα-

τός του. Νεκρική σιγή ἀπλώθηκε στὸ ἰδιαίτερο πατριαρχικὸ γραφεῖο. Καὶ ἀμέσως, ὄργανα τῶν τούρκων ἄρπαξαν τὸν Πατριάρχη καὶ τὸν ὠδήγησαν στὴ φυλακὴ τοῦ Μποσταντζήμπασι, μολονότι τὸ σουλτανικὸ φιορμάνι ἀνέφερε ὡς τόπο φυλακίσεως τὴν Χαλικηδόνα. Τὰ πρῶτα μαρτύρια τὰ ἐδοκίμασε ὁ Πατριάρχης στὴν φυλακὴ αὐτή, ἀπὸ τὴν ὁποία σὲ λίγες μέρες μετεφέρθη στὸ Φανάρι. "Ὅταν ἀπεβιβάσθη ὑπὸ τὰς ὕβρεις καὶ τὰ λακτίσματα τῶν τούρκων εἰς τὴν παραλία τοῦ Φαναρίου, ὁ ἱεράρχης ἐγονάτισε νομίζοντας ὅτι ἤλθε ἡ στιγμή τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ του. 'Ἄλλ' οἱ δῆμοί του τὸν ἀνάγκασαν νὰ ἐγερθῇ καὶ ὑπὸ τοὺς προπηλακισμοὺς τοῦ τουρκικοῦ ὄχλου καὶ πολλῶν ἐβραίων ὠδηγήθη συρόμενος σχεδὸν εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναὸν εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου του. 'Εκεῖ ἀνέμενε νὰ φθάσῃ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δημίων του φέροντας τὸ «σχοινί» ποὺ κατῶρθωσε νὰ προμηθευθῇ. Φθάνοντας ὁ ἀρχιδῆμιος, διέταξε νὰ σηκώσουν ὑψηλὰ τὸν Πατριάρχη καὶ ἀφ' οὗ ὁ ἴδιος ἐπέρασε τὸν βρόχο στὸ λαιμὸ του, διέταξε καὶ πάλιν νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ αἰωρηθῇ ἀπὸ τὴν ἀγχόνη του. 'Ἡ μεγάλη θυσία συνετελέσθη καὶ μαζί της τὸ μεγάλο ἔγκλημα. 'Ὁ Πατριάρχης παρέδωσε τὸ πνεῦμα ὑπὸ τὰς λοιδορίας τοῦ ὄχλου, καὶ ἔμεινε κρεμασμένος ἐπὶ δύο ἡμέρες γιὰ νὰ τὸν δῆ καὶ ὁ αἰμοβόρος Σουλτάνος Μαχμουτ καὶ ὁ Μ. Βεζύρης του καὶ τὰ πλήθη τῶν ἀλλοδόξων. 'Ἄλλ' ἡ θυσία αὐτὴ ἐξηγίασε τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἂν βέβηλα καὶ ἐγκληματικὰ χέρια ἔσυραν κατόπιν τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ Πατριάρχη μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο αὐτὸ τῆς ἀγχόνης καὶ τοῦ μαρτυρικοῦ του θανάτου, ἔμεινεν ὅμως ἐκεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ ἐθνομάρτυρος. 'Ἡ κλειστὴ πόρτα τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ παραμένει στὸ πέρασμα τῶν χρόνων ὡς ἡ πέτρα ποὺ σκεπάζει ἓνα ἀκατάλυτο τάφο. Τὸν τάφο μιᾶς μεγάλης καὶ ἱερῆς ψυχῆς. Τί καὶ ἂν τολμήσουν νὰ γκρεμίσουν τὴν πόρτα αὐτὴ μὲ τὸ ἀναμμένο καντήλι οἱ φανατικοὶ μισέλληνες κατακτητές! Κάτω ἀπὸ τὰ γκρεμίσματα ἡ ψυχὴ τοῦ Πατριάρχη θὰ σκορπίζῃ τὴν ἀκτινοβολία της καὶ θὰ φωτίζῃ τὸν τόπο εἰς τὸν ὁποῖον ἐστήθη ἀπὸ βάρβαρα χέρια ἡ ἀγχόνη. Τὸ φῶς αὐτὸ ποὺ θὰ ἀναδίδεται ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ ἱερομάρτυρος ἐθνάρχου θὰ ὑπενθυμίζῃ περισσότερο ἀπὸ τὴν σιωπηλὴ καὶ σκοτεινὴ πέτρα τοῦ τάφου — τὴν κλειστὴ πόρτα — τὴν ἐγκληματικὴν πράξιν τῶν κατακτητῶν.

**ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ  
ΕΝΟΣ ΑΝΑΧΩΡΗΤΟΥ**

**ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΚΑΡΥΚΗΣ Ο ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ**

Ποιός ἦτανε ὁ καθαυτὸ κτίστης καὶ ὁ θεμελιωτὴς τοῦ Μοναστηριοῦ τῆς Ταῶ - Πεντέλης, ποῦ τόσο τραγικὸ καὶ φρικτὸ ἐστάθηκε τὸ τέλος του, τὴν Πασχαλιὰ τοῦ 1770 ;

Ἦτανε ἄραγες κανένα σινάφι — συντεχνία, ὅπως θὰ ἐλέγαμε σήμερα — τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ; Καθὼς ξέρομε, τὰ σινάφια ἢ ρουφέτια εἶχανε ἐπὶ τουρκοκρατίας μεγάλη κοινωνικὴ σημασία καὶ συχνὰ ἐθεμελιῶναν ἢ ἀνακαίνιζαν κατεστραμμένα Μοναστήρια καὶ ἐρειπωμένους ναοὺς. Καὶ στὰς Ἀθήνας - τότε - φαίνεται πὼς ἦσαν δώδεκα τέτοια σινάφια· οἱ γουναράδες, οἱ ραφτάδες, οἱ ληοτριβιάρηδες, οἱ παπουτσοῦδες, « τὸ φιλόχριστον ρουφέτιον τῶν μπακάληδων » κ.λ.π.

Ἡ μήπως θεμελιωτὴς του ὑπῆρξε κάποιος φιλόχριστος καὶ εὐσεβὴς ἰδιώτης, ποῦ ἀφιέρωσε γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ὅλη του τὴν περιουσία ;

Ὅλα αὐτὰ τὰ πληροφοροῦμεθα συνήθως ἀπὸ ἐπιγραφὰς ἐπάνω στοὺς τοίχους τῶν ναῶν, ἢ ἐπάνω σὲ εἰκόνες, ἢ καὶ σὲ Μηναῖα : Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως, δὲν ἔχομε τίποτα τὸ ἐξακριβωμένο.

\*

Ἴσως ἰδρυτὴς του νὰ ὑπῆρξε κάποιος μοναχός, ποῦ ὅπως ὁ ἐπίσκοπος Τιμόθεος — ὁ ἰδρυτὴς τῆς Πεντέλης ποῦ ἦλθεν ἀπὸ τὴν Εὐβοία — νὰ ἐζήτησε καὶ αὐτὸς ἄσυλο στὶς πευκόφυτες καὶ σύσκιες χαράδρες τοῦ Πεντελικοῦ, τὴν ἐποχὴ τοῦ περιβόητου γιὰ τὴν ὀμότητά του Σουλτάνου Σελῆμ τοῦ Α', ποῦ κατεδίωξε σκληρότατα τὸν κληρὸ μας καὶ διέταξε νὰ γίνουν ὅλες οἱ Ἐκκλησίες τζαμιά.

Πάντως ἀπὸ κάποιο Πατριαρχικὸ γράμμα τοῦ 1614 γραμμένο ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Τιμόθεον Α', ποῦ ἀνοικοδόμησε τὸν Πατριαρχικὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου στὸ Φανάρι, μαθαίνομε πὼς ὁ Ἰωάννης Ἀλεξηιάς καὶ ὁ Δημήτρης Ἀναδρομέας ἀθείω ζήλωφ κινήθοντες, ἀνήγειραν πρὸ χρόνων οὐκ ὀλίγων ἐκ βάθρων

την Ταώ». Κατὰ τὸν ἀείμνηστον ὅμως Ἀθηναίοδιον Καμπούρογλου, πρόκειται γιὰ τὶς ἀνακαινίσεις ποὺ ἐγίνηκαν τὸ 1558.

\*

Σὰν ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀνακαινιστὲς τῆς Ταώ ἀναφέρεται καὶ ὁ Θεοφάνης Καρύκης ἢ Καρύτσης, ἀπὸ τὴν γνωστὴν Ἀθηναϊκὴν οἰκογένεια τῶν Καρύκηδων ἢ Καρύτσηδων, ποὺ σ' αὐτὴν ὀφείλεται ἡ ὀνοματωνυμία τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου Καρύτση.

Ὁ Θεοφάνης αὐτὸς Καρύκης ἐμόνασεν, ὡς φαίνεται, ἀρκετὸν καιρὸ στὴν Ταώ, κ' ἐδαπάνησεν ἀρκετὰ χρήματα γιὰ τὴν ἀνακαινισὴ τῆς. Εἶχε δὲ μόρφωσην ἱκανοποιητικὴ γιὰ τὴν ἐποχὴ του, « οὐδενὸς ὑποδεέστερος ὢν », καθὼς ἀναφέρει τὸ σχετικὸ χρονικόν. Εἶχεν ἐπίσης δραστηριότητα, ἀνοικτοκαρδωσύνη, καὶ λεπταίσθητη καὶ ποιητικὴ ψυχὴ. Πρὸ παντὸς ὅμως ἦτανε προικισμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ μὲ μία ὑπέροχη φωνή, ποὺ ἡ γλυκύτητά τῆς ἦτανε ἀσύγκριτη καὶ αὐτόχρομα ἀγγελικὴ.

Καὶ ὁ θροῦλος λέει γι' αὐτὴν, πὼς εἶχε τέτοιαν ἀνεπίωτη γλύκα, μὰ καὶ τόση δύναμη, ποὺ ὅταν ἐψάλλε, « ἔτριζαν τὰ τζάμια τῆς Ἐκκλησιᾶς· κι' ἂν ἤθελε, τὰ σποῦσε». Λέει ἀκόμη, πὼς τὰ ἡδόνια τῆς ρεμματιᾶς « ἐξελαρυγιαζόνταν » γιὰ νὰ τὸν ξεπεράσουν, καὶ πὼς τελικὰ « ἐσκοῦσαν ». Καὶ πὼς τ' ἀγρίμια ἐπεριτριγύριζαν τὸ ναὸ. Αὐτοὶ δὲ ποὺ τὸν ἄκουαν, ἔνοιωθαν τὸ κορμὶ τους νὰ μερμηδιάζῃ· σὰν νὰ θελε νὰ νικήσῃ τοὺς ἀνίκητους φυσικοὺς νόμους κα' νὰ φτερώσῃ· κι' ὅπως τὰ πουλιά, νὰ λάμνη ψηλὰ στὸν ἀέρα. . .

\*

Ἦτανε δηλαδὴ, σὰν νὰ εἰποῦμε, ὁ Καρύκης, κάτι σὰν ἐκεῖνο τὸν παλῆδον Ὁρφέα, ποὺ λένε πὼς κατέβηκε στὸν Ἀδην, καὶ πὼς κατῶρθωσε, μὲ τὴ λύρα του καὶ μὲ τὸ τραγοῦδι του, νὰ τὸν ἡμερώσῃ, καὶ νὰ κἀνῃ τὴν πέτρινη καρδιά του νὰ λυγίσῃ. Ἦ ὅπως ὁ ἄλλος ἐκεῖνος ὁ Ἀμφίωνας, ὁ γιὸς τοῦ Δία καὶ τῆς κόρης τοῦ Ἀσωποῦ Ἀντιόπης, ποὺ γι' αὐτὸν μυθολογεῖται πὼς ἔκτισε τὰ τεῖχη τῶν « ἑπταπύλων Θηβῶν », μονάχα μὲ τὴν ἐξαισία γλύκα καὶ τὴ δύναμη τοῦ τραγοῦδιού του. Γιατὶ οἱ πέτρες, στὸ ἄκουσμα τῆς μεθυστικῆς του μελωδίας, ἐζωντάνευαν, μετακινοῦνταν κ' ἐτοποθετοῦνταν μονάχες τους.

Ἔτσι ἀνιστορᾶνε καὶ γιὰ τὸν Καρύκη, πὼς ὅταν ἀντροπα-  
τοῦσε ψάλλοντας ἢ τραγουδώντας κανένα κλέφτικο στὸ βουνό, οἱ  
βράχοι ράγιζαν κ' οἱ πέτρες ἐσάλευαν, σὰν τὰ χαλίκια τοῦ γιαι-  
λοῦ ποὺ τὰ χαϊδεύει τὸ κύμα· καὶ τὰ πεῦνα ἀνάδιαν μόσχο βαρὺ,  
ποὺ ἐγέμιζε κ' ἐπλημμυροῦσε τὸν κόσμον.

\*

Εἶναι φυσικὸ λοιπὸν, πὼς τὸ σπάνιον αὐτὸ χάρισμά του,  
τὸν ἔκανε πολυφημισμένο καὶ κοσμοξάκουστο. Γιατὶ τίποτε  
δὲν μαγεύει τόσο τοὺς ἀνθρώπους, ὅσον ἡ γλυκειὰ καὶ μελωδικὴ  
φωνή.

Γιὰ τοὺς Ἕλληνες μάλιστα, ἀνέκαθεν, καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον  
σύναυγο τῆς λαμπρῆς ἱστορίας τῆς Φυλῆς μας, τὸ τραγούδι  
δὲν ἦτανε μονάχα ἓνα μέσον ψυχαγωγίας καὶ χαρᾶς, μὰ εἶχε πάρει  
σπουδαιότατη παιδευτικὴ σημασία. Κι' ὅπως λέει γι' αὐτὸ ὁ  
ποιητὴς τῆς καινούργιας «Ὀδύσσειας», «στὸ ἄκουσμά του ἄ-  
νοιγαν οἱ καταπαχτές τοῦ νοῦ κ' ἐγίνονταν βαρεῖα κερήθρα ἢ κε-  
φαλή καὶ ξεχειλοῦσε μέλι...» Ὁ περίφημος τραγουδιστὴς Φή-  
μιος ἦτανε σὲ ξεχωριστὴν ἐντελῶς τιμῆ μέσα στὰ ἀνάκτορα τῆς  
Ἰθάκης. Στὴ Σπάρτη, ὅπως εἶναι γνωστό, οἱ νόμοι τοῦ Λυκούρ-  
γου ἐπροστάτευσαν ἐξαιρετικὰ τὴ μουσικὴ καὶ τὸ τραγούδι.  
Καὶ στὰς Ἀθήνας ὑπῆρξαν ιδιαίτερα ἱερατικὰ γένη — οἱ Εὐμολ-  
πίδες — ποὺ ἐθεωροῦνταν ἀπὸ τ' ἀριστοκρατικώτερα· καὶ ἔργο  
τοὺς εἶχανε, νὰ διαφυλάττουν τὰ παλῆὰ τραγούδια, καὶ νὰ ὑμνοῦν  
τοὺς Θεοὺς καὶ τοὺς Ἥρωες.

Καὶ ὁ μουσικὸς λόγος, μ' ὅλη τὴ σημερινὴ πρόοδο τοῦ κό-  
σμου, ποτὲ ἴσως δὲ θὰ φθάσῃ στὴν ἰδανικὴ ἐκείνη τελειότητα,  
ποὺ ἔφθασε στὴν κλασικὴ τραγωδία· τότε ποὺ ὁ Αἰσχύλος, ὁ  
Σοφοκλῆς καὶ ὁ Εὐριπίδης τὸν ἀνέβασαν σὲ ἀνέφικτα καὶ θαμπω-  
τικὰ ὕψη· καὶ ἡ κοινὴ καὶ τριμμένη λέξι ἰδεοποιήθηκε· καὶ μὲ  
τὸ ρυθμὸ καὶ τὸ μουσικὸ φθόγγο ἐφωσφόρισεν, ὅπως ὁ Αὐγερινός,  
κ' ἐπλημμύρισεν ἀπὸ πνεῦμα θεῶν καὶ ἀπὸ ἄρωμα.

Στὰ Βυζαντινὰ δὲ χρόνια ἡ ψαλμωδία, καθὼς ξέρομε, ἐπῆρεν  
ἐντελῶς ἐξέχουσα θέσῃ στὴ θρησκευτικὴ μας λατρεία· καὶ μᾶς  
ἔχει δώσει ἐξαισιες ὑμνωδίες· ποὺ εἶναι θεσπέσια Παραδεισια-

κα λουλούδια εὐλαβικώτατης περιπάθειας καὶ ὑψηλῆς τέχνης...

\*

Εὐρίσκομε λοιπὸν αὐτὸν μουσικώτατον καὶ καλλίφωνον» Καρύκην πρωτοψάλτην τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας στὰ Πατριαρχεῖα. Ἐκεῖ ἐξακολούθησε νὰ μελετᾷ καὶ νὰ μορφώνεται· καὶ δὲν ἄργησε, μὲ τὴ φιλομαθῆ καὶ φιλόμουση ψυχὴ του, ν' ἀναδειχθῆ σύντομα σὰν ἕνας ἔξοχος τῆς Ἐκκλησίας μελογράφος· ἀλλὰ καὶ σὰν ἕνας πολύξερος καὶ σοφὸς κληρικός, γεμᾶτος ἀπὸ δραστηριότητα καὶ ἀπὸ πρόσχαρη καὶ καλὴν πάντοτε καρδιά.

Γι' αὐτό, γρήγορα ἀπέκτησε μεγάλες συμπάθειες στοὺς Πατριαρχικοὺς κύκλους. Κι' ἀφοῦ πρῶτα ἐτιμῆθηκε μὲ τὸν σημαντικὸ τίτλο τοῦ Λογοθέτη, προήχθη, σὲ λίγο, σὲ Μητροπολίτη τῆς Φιλιππούπολης. Κι' ἀπὸ ἐκεῖ κατόπιν μετατέθηκε στὴ Μητρόπολη τῶν Ἀθηνῶν, κι' εὐρέθηγε νάναί Συνοδικός, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ μιὰ συντομώτατη Πατριαρχεῖα, ἀρρώστησε κι' ἀπόθανεν ὁ ἐνάρετος Πατριάρχης Γαβριὴλ Α', ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, κατὰ τὸ ἔτος 1594. Ὁρίσθηκε μάλιστα τότε ὡς Τοποτηρητῆς τοῦ χρεῦντος Πατριαρχικοῦ Θρόνου.

\*

Ὁ Καρύκης στὴν περίστασιν ἐκείνη διεδραμάτισε, ὅπως ἦταν φυσικό, σπουδαιότατο ρόλο. Κ' ἐπειδὴ τὰ πράγματα τοῦ Πατριαρχείου κάθε ἄλλο παρὰ εὐχάριστα ἦσαν, ὑπεστήριξε, μ' ὄλη του τὴ θέρη καὶ μ' ὄλη του τὴν καρδιά, νὰ ἐκλεγῆ Πατριάρχης ὁ πολύφημος Μελέτιος Πηγᾶς, πού τὴν ἐποχὴ ἐκείνην ἐπατριάρχευε στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Ἡ ἀγνή, φιλόθεη καὶ πατριωτικὴ του ψυχὴ, ἐνοιῶθε πῶς ὁ ταλαιπωρημένος Θρόνος καὶ τὸ πολυτυραγνισμένο μας Ἔθνος εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ ἕνα Πατριάρχη, πού νὰ ὑψώνεται ἐπάνω ἀπὸ τὸ κοινὸ μέτρο, καὶ πού νὰ διακρίνεται σ' ὅλα· καὶ γιὰ τὴν ἀρετὴ του καὶ γιὰ τὴν ἀκτινοβολία τῆς προσωπικότητάς του.

Καὶ τέτοιοι οἱ Καρύκης ἀνεγνώριζεν ἀνεπιφύλακτα τὸν Μελέτιο Πηγᾶ, πού, ὅπως λέγει ὁ Οἰκονόμος, εἶχεν ἀναδειχθῆ ἀνεὸς Κλήμης τῆς Ἐκκλησίας· καὶ τῆς εὐσεβείας διαπρύσιος



## ΤΟ ΤΙΜΙΟΝ ΞΥΛΟΝ

“Όταν ἡ Ἁγία Ἐλένη ἀνέσκαψε τοὺς Ἀγίους Τόπους γιὰ νὰ βρῆ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, βρῆκε καὶ τοὺς τρεῖς : τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν δύο ληστῶν. Κανένα σημάδι δὲν ὑπῆρχε γιὰ νὰ γνωρίσουν τὸ Σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος. Κεῖνη τὴν ὥρα, διάβαινε μιὰ νεκρική πομπή. Σταμάτησαν καὶ βάλανε πάνω στὸν ἕναν σταυρὸ τὸν νεκρὸ, ἀλλὰ κεῖνος δὲν ἀναστήθηκε. “Όταν τὸ νεκρὸ σῶμα ἦλθε σ’ ἐπαφή μὲ τὸν πραγματικὸ σταυρὸ ὅπου πέθανε ὁ Χριστός, τότε, μονάχα, ὁ νεκρὸς ξανάζησε. Τὸ ξύλο τοῦ θανάτου γίνηκε ξύλο ζωῆς, ὅπως γράφει ὁ ὕμνογράφος. “Έτσι, βρῆκανε ποιὸς ἦταν ὁ πραγματικὸς σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, ποῦ ἡ Ἁγία Ἐλένη, μὲ τὸν Πατριάρχη Ἱεροσολύμων, ὑψωσε στὸ καὶ τῆς Ἀναστάσεως.

“Όπως μαθαίνουμε ἀπὸ τὸ “Άγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, τὸ τίμιο ξύλο τόσα χρόνια θαμμένο δὲν ἔπαθε τίποτα· ἦταν ἀριστα διατηρημένο, χωρὶς ὁ χρόνος καὶ ἡ ὑγρασία τῆς γῆς νὰ τοῦ προξενήσουν καμμιά βλάβη. « Αὐτὸ δὲ τὸ ξύλον ἐκεῖνο, ἔνθα τὸ ἅγιον ἐτάθη σῶμα καὶ ἀνεσκολοπίσθη, πῶς ἐστι περιμάχητον ἅπασι ; καὶ μικρόν τινα λαμβάνοντες ἐξ ἐκείνου πολλοί, καὶ χρυσῶ κατακαλείοντες, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῶν τραχῆλων ἐξαρτῶσι τῶν ἑαυτῶν καλλωπιζόμενοι ; καίτοι τῆς καταδίκης τὸ ξύλον ἦν, καίτοι τιμωρίας ».

Καθὼς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, οἱ Βυζαντινοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κρεμοῦσαν σταυρὸ—ὅπως καὶ τώρα στὸ λαιμὸ τους νὰ τὸν ἔχουν γιὰ «φυλακτήριον», ἀλλὰ καὶ γιὰ καλλωπισμὸ.

Γιὰ τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος καὶ τὸ ξύλο ἀπ’ ὅπου ἦταν κατασκευασμένος ὁ Σταυρὸς, οἱ ἱστορικοὶ καὶ θεολόγοι μᾶς περισώζου

---

κήρυξ, πηγάζων φερωνύμως τῆς θείας διδασκαλίας καθαρῶτατα νάματα... ».

‘Ο Πηγᾶς ὅμως ἀρνήθηκεν ἐπίμονα νὰ δεχθῆ· καὶ ὑπεστήριζεν ἄλλους. ‘Ο δὲ Καρύκης ποῦ «ὕπανεχώρει ἡδέως» ἐμπρός του, ὄχι ὅμως καὶ σ’ ἄλλους, ὑπεστήριξε τότε τὴν ἰδική του ὑποψηφιότητα. Κι’ ἔτσι, ἐγένηκεν αὐτὸς Πατριάρχης.

[Συνεχίζεται.]

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

πώς είχε μήκος δέκα πέντε ποδῶν και πλάτος ὀκτώ. Ὁ Χρυσόστομος γράφει ὅτι τὸ πάχος τοῦ σταυροῦ ἦταν μιὰ σπιθαμὴ : «Ἐνόησον και τοῦ Σταυροῦ τὸν τύπον· ἄρα μιᾶς σπιθαμῆς εἶχε περίμετρον ὁ τύπος τοῦ ξύλου, εἶχε ποδὸς μέτρον ἢ πῆξις τοῦ σταυροῦ».

Γιὰ τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ, οἱ δοξασιεῖς και οἱ μαρτυρίες τῶν ἱστορικῶν ἀναφέρουν πὼς ἦτο ἓνα T. Τὸν ἔτσι κατασκευασμένον τριμερῆ σταυρόν, ἢ τοποθετηθεῖσα ἐπιγραφή I.N.B.I., τὸν ἔκανε τετραμερῆ. Τριμερῆς και τετραμερῆς μπορούσε κάλλιστα νὰ ὀνομασθῆ.

Ἡ ἐπιγραφή, καθὼς γράφει Εὐθύμιος ὁ Ζυγαβηνός, χαράχθηκε πάνω σὲ σανίδι και δὲν ἐγράφη σὲ χαρτί. «Ἡ ἐν τῷ τίτῳ γραφὴ πρακτικῆς και θεωρητικῆς και θεολογικῆς φιλοσοφίας βασιλεῖα τὸν σταυρωθέντα ἐμήνυε· πρακτικῆς μὲν διὰ τοῦ Ρωμαῖστί γεγράφθαι· τὴν Ρωμαϊκὴν γὰρ βασιλείαν ἀνδρειοτέραν πασῶν ὁ Δανιὴλ ἐθεάσατο· πρακτικῆς δὲ ἴδιον ἢ ἀνδρεία· διὰ δὲ τοῦ Ἑλληνιστί θεωρητικῆς· Ἑλληνες γὰρ θεωρητικώτεροι τῶν ἄλλων ἐθνῶν· διὰ δὲ τοῦ Ἑβραῖστί θεολογικῆς· θεολογικώτεροι γὰρ πάντων Ἑβραῖοι. Κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀλλὰ και ὅπως ἀναφέρει ὁ Προφῆτης Ἡσαΐας (ἐν κυπαρίσσῳ και πεῦκῃ και κέδρῳ ἅμα, δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἁγιόν σου), τὸ ξύλο τοῦ σταυροῦ ἦταν ἀπὸ κυπαρίσσι, πεῦκον και κέδρον.

Φεύγουσα ἢ Ἁγία Ἐλένη γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι, ἀφοῦ ἄφησε ἓνα μέρος τοῦ τιμίου ξύλου στὸ ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, πῆρε τὸ ὑπόλοιπο μαζί της καθὼς και τὰ καρφιά. Αὐτὰ ὁ Γάζης Παῖσιος, τὰ ἀναβιβάζει σὲ τέσσερα, ἄλλοι ὅμως σὲ τρία. Ἀπὸ τίς μαρτυρίες τῶν ἱστορικῶν μπορούμε νὰ συμπεράνουμε πὼς τὰ καρφιά ἦσαν τρία. Τὸ ἓνα ὁ Μ. Κωνσταντῖνος τὸ ἔβαλε στὸ χαλινάρι τοῦ ἀλόγου του, γιὰ νὰ ἐκπληρωθῆ ἢ προφητεία τοῦ Ζαχαρίου (κεφ. ιδ. 20) «ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι», και τὸ ἄλλο στὴν περικεφαλαία του. Γιὰ τὸ τρίτο, ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος γράφει πὼς ἢ Ἁγία Ἐλένη περνῶντας τὴν Ἀδριατικὴν σὲ καιρὸ τρικυμίας, τὸ ἔρριξε στὴ θάλασσα γιὰ νὰ γαληνέψῃ. Ὁ Ἱεροσολύμων

Δοσίθεος δὲν τὸ θεωρεῖ αὐτὸ σωστό, γιατί ἡ Ἁγία Ἐλένη φεύγοντας ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, δὲν πέρασε τὴν Ἀδριατικὴν.

Ὁ ἱστορικὸς Σωκράτης λέγει πῶς ὁ Μ. Κωνσταντῖνος ἔβαλε τὸ τίμιον ξύλον καὶ τὰ καρφιά στὸν «πορφυροῦν κίονα» τοῦ ἀγάλματός του γιὰ νὰ φυλάνη τὴν πόλιν.

Ἀργότερα ὁ Ἡράκλειος πῆρε τὸ ὑπόλοιπον κομμάτι τοῦ τιμίου ξύλου καὶ τὸ πῆγε στὴ Βασιλεύουσα. Ἀπὸ τοὺς ρόζους καὶ κόμβους τοῦ ξύλου ἔβρεε αὐγρὸν εὐωδέστατον» ποὺ οἱ χριστιανοὶ τὸ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ φάρμακον κάθε ἀσθενείας.

Ὁ σταυρὸς, ποὺ σὲ ἄλλες περιπτώσεις, ὅπως θὰ δοῦμε πιὸ κάτω, γιὰ τὸν Μ. Κωνσταντῖνον, ἦταν ὄπλον ἀήττητον κατὰ τῶν ἐχθρῶν, σὲ ἄλλες ὅμως γινόταν πρόξενος καταστροφῶν καὶ ἥττης. Ὅταν ὁ Χοσρόης πῆρε μαζί του τὸ τίμιον ξύλον, αὐτὸ ἐστάθη ὁ καταστροφεὺς τῶν Περσῶν, τόσο ποὺ λέγανε οἱ δυστυχισμένοι: «Ἦλθεν ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν εἰς τοὺς τόπους ἡμῶν καὶ τί ἄρα ἔσται περὶ ἡμῶν ;»

Ἄν ὁ σταυρὸς δίδῃ «νίκας κατὰ βαρβάρων», εἶναι ὅμως καὶ σύμβολον τῆς εἰρήνης. Πάνω ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ξύλου αὐτοῦ ὁ Χριστὸς, σταυρωμένος ἀπὸ ἐκείνους ποὺ εὐεργέτησε, πέθανε, ἔδωσε τὸ παράδειγμα τῆς ἀγάπης, τῆς συγγνώμης καὶ τῆς ἀνεξικακίας : « Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν ». « Τὸ δὲ ὑψωθῆσομαι, Θεοῦ φωνή, λέγοντος ταῦτα, μετὰ τὸ ἀνταναιρεθῆναι τοὺς ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς πολέμους καὶ συντριβῆναι τόξον, καὶ συγκλασθῆναι ὄπλον » (Ὡριγένης) ἢ ὅπως ἐξήγει ὁ Εὐσέβιος : « μηδενὸς νοητοῦ καὶ ἀοράτου πολεμίου βάλλειν αὐτοὺς τολμῶντος διὰ τὸ ἐπικείμενον αὐτοῖς σημεῖον (τοῦ σταυροῦ) ».

Τὸ τίμιον ξύλον γίνηκε ὁ φύλακας τῶν Χριστιανῶν, καὶ νὰ πῶς φάνηκε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ στὸν Μ. Κωνσταντῖνον, ὅταν πολεμοῦσε κατὰ τοῦ Μαζεντίου : « Ἐνα μεσημέρι ἐπεριπάτει (ὁ Κωνσταντῖνος) μετὰ τοὺς ἀρχιστρατήγους του καὶ εἰς καιρὸν ὅπου ἦταν ὁ οὐρανὸς καθαρὸς βλέπει μετὰ τοὺς σὺν αὐτῷ ἕνα στύλον φωτὸς εἰς σχῆμα σταυροῦ εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον καὶ γράμματα λέγοντας : « ἐν τούτῳ νίκα » (Μελέτιος, Ἑκκλ. Ἱστορία). Ὑστερα ἀπὸ τὸ ὄραμα αὐτὸ βλέπει στὸν ὕπνον του τὸν Χριστὸ καὶ τοῦ λέγει

νά φτιάξη σημαία και νά βάλῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Μὲ τὸ λάβαρο αὐτὸ κατετρόπωσε τὸν Μαξέντιο. Ἄλλοι ἱστορικοί, καθὼς και ὁ Δοσίθεος, ἀναφέρουν πὼς ἡ ἐπιγραφή αὐτή: «Κωνσταντῖνε, ἐν τούτῳ νίκαι» ἦταν γραμμὴν λατινικά.

Ὁ Εὐσέβιος ποὺ γνώρισε προσωπικά τὸν Κωνσταντῖνο, σὲ συνομιλίες ποὺ εἶχε μὲ τὸν αὐτοκράτορα, ἔμαθε τὰ διατρέξαντα γιὰ τὸ ὄραμα. «Ἦτανε - λέει - μεσημέρι και ἀπὸ τῆ λάμπι του σκέπαζε τὸν ἥλιο τόσο, ποὺ ὀλόκληρο τὸ στράτευμα θαύμασε. Κι' ἦταν τὸ ὄραμα ἕνας σταυρὸς μὲ τὴν ἐπιγραφή «τούτῳ νίκαι». Τὸ βράδῳ στὸν ὕπνο του ὁ Κωνσταντῖνος εἶδε τὸν Χριστὸ ποὺ τὸν συμβούλεψε νά φτιάξη σημαία ὅμοια πρὸς τὸ ὄραμα γιὰ νά τὴν χρησιμοποιήσῃ ὡς «ἀλέξημα» ἢ «ἀμυντήριο» κατὰ τῶν ἐχθρῶν του. Τὴν ἄλλην μέρα κάλεσε εἰδικοὺς τεχνίτες, ποὺ μὲ τις ὀδηγίες του φτιάξανε μὲ χρυσάφι και μὲ πολύτιμους λίθους τὸ λάβαρο αὐτὸ ποὺ ἀντικατέστησε τὴν πολεμικὴ σημαία τῶν Ρωμαίων.

Ὁ Σωζόμενος γράφει πὼς τὸ σύμβολον αὐτὸ προηγεῖτο τοῦ Αὐτοκράτορος και ἦτο διατεταγμένον νά προσκυνῆται ἀπὸ ὅλους. Ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς τὸ ὀνομάζει «Λάβαρον» οἱ δὲ Χρυσόστομος και Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος «λάβουρον».

Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος, ὕστερα ἀπὸ τις νίκες του μὲ ὀδηγὸ του τὸ λάβαρον αὐτό, ἀπηγόρευσε νά χρησιμοποιοῦν τὸ σταυρὸ γιὰ θανατικὲς ἐκτελέσεις και πρόσταξε νά τὸν προσκυνοῦν. Ἔδωσε μὲ τὸ περίφημο διάταγμα τῶν Μεδιολάνων, τὸ δικαίωμα τῆς ἀνεξιθρησκείας, ἀφίνοντας ἔτσι τοὺς Χριστιανοὺς ἐλευθέρους νά τελοῦν τὴ λατρεία τους και τέλος ἔγινε κι' αὐτὸς Χριστιανός, ἀνακηρυχθεὶς Ἅγιος.

Γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, οἱ Καθολικοὶ (Πάπας Οὐρβανὸς 8ος) και Λουθηροκαθολικοὶ ἤγειραν ἀντιρρήσεις. Αἱ Οἰκουμενικαὶ ὅμως Σύνοδοι ὀνομάζουν τὸν Μ. Κωνσταντῖνον «Ἅγιον και Ἰσαπόστολον». Ἐφερε ἀκόμη τὸν τίτλο τοῦ Βασιλέως και τοῦ Ἐπισκόπου: «Εἰμὶ και ἐγὼ, ὧ οὔτοι, Ἐπίσκοπος» και ὑμεῖς μὲν ἐστε Ἐπίσκοποι τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, ἐποικοδομοῦντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων και Προφητῶν. Ἐγὼ δὲ εἰμι Ἐπίσκοπος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἔξω και τοῦ ἔσω. Τοῦ μὲν ἔξω ὅτι φροντίζω πρὸς παιδαγωγίαν και ὀρθὸν βίον

αὐτοῦ καὶ γὰρ οὐδὲ εἰκῆ τὴν μάχαιραν φορῶ. Τοῦ δὲ ἔσω, ἐπειδὴ συνεργός εἰμι ὑμῶν πρὸς βεβαίωσιν καὶ αὐξήσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, συνεπαικοδομῶν ἐπὶ τῷ αὐτῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν».

Ἄλλὰ, ἅς ἔλθουμε τώρα πάλι στὸν Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Κύριος σταυρώθηκε πάνω στὸ Γολγοθᾶ γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Ἐμεῖς οἱ ταπεινοί, οἱ ἁμαρτωλοί, ἅς ἀπλώσουμε τὰ χέρια ὅπως γράφει ὁ ἅγιος Κύριλλος, γιὰ νὰ προσευχηθοῦμε : «Τὴν κραυγὴν ἐνταῦθα φαμέν, οὐχ' ὑψηλὴν ἢ μεγάλην φωνήν, ἀνάρμοστον γὰρ ἁγίοις τὸ οὕτω προσεύχεσθαι, ἀλλὰ τὸ τῆς διανοίας ἔντονον ἀπαύστως πρὸς Θεόν· δέχεται γὰρ πῶς τὰς τοιαύτας τῶν εὐχομένων φωνάς, ὅταν ὁσίοις ἐπαίρωσι χεῖρας ἐν καιρῷ προσευχῆς· ἀσύνηθες μὲν Ἰουδαίοις τὰς χεῖρας ἐπαίρειν ἐν καιρῷ λιτῆς, ἐντριβὲς δὲ τοῖς ἐν Χριστῷ. Δεικνύουσι γὰρ τῆς διὰ τῶν χειρῶν ἐκτάσεως, τὸ τίμιον σχῆμα τοῦ σωτηρίου σταυροῦ, δι' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ὁμολογοῦντες ὅτι Χριστῷ καθιέρωνται, ποιούμενοι καύχημα τὸν σταυρὸν αὐτοῦ· ὥσπερ γὰρ κοινωνικοὶ τῶν παθημάτων γεγονότες, αἶροντες τὸν ἑαυτῶν σταυρὸν καὶ ἀκολουθοῦντες αὐτῷ καθ' ἃ φησὶν, αὐτὸ τὸ τοῦ σταυροῦ πλαττόμεθα σχῆμα».

Ἄς σκύψουμε τὸ κεφάλι νὰ φιλήσουμε τ' ἄχραντα πόδια τοῦ Χριστοῦ καρφωμένα πάνω στὸ ὑποπόδιον (Εἰρηναῖος καὶ Ἰουστίνος), ὅπως γράφει ὁ Δαβίδ. «Ἵψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστιν» καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουμε νὰ γίνῃ ἴλεως σὲ μᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, εἰρηνοποιοὺς καὶ ἀμυντήριον» τοῦ δυστυχισμένου ἔθνους μας, ποὺ πάντοτε καὶ πανταχόθεν χτυπιέται !

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΝΟΜΙΚΟΣ

---

«Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, τῇ ἐπιανόμῳ σου καιρῷ πολιτεία τοὺς οἰκτιροῦς σου δώρησαι, Χριστὲ ὁ Θεός· εὐφρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, νίκας χορηγῶν αὐτοῖς κατὰ τῶν πολεμίων. Τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν ὄπλον εἰρήνης, ἀήτητον τρόποιον».

«Τὸν Σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν».

## Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

Ἡ ἑφημερίδα, τὸ περιοδικό, τὸ φυλλάδιο, τὸ βιβλίον, ἀποτελοῦν μιὰ μεγάλη δύναμις στὰ χέρια τῆς Ἐκκλησίας, ἕνα ἀποστολικὸ μέσο ἀπὸ τὰ πιδ καρποφόρα κι' ἀποτελεσματικά. Ὁ θεῖος λόγος, τὸ μήνυμα τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας καὶ ζωῆς, σκορπίζεται ἔτσι μὲ ἀφθονία στὶς ψυχές. Ὅσο πιδ πλούσια ἡ Ἐκκλησία χρησιμοποιοῖ τὸ ἐντυπο, τόσο εὐρύτερα διαχύνει τὸ σωτήριο φῶς της, τόσο πιδ πλατεῖα ἐπιτελεῖ τὸ ἀναγεννητικὸ ἔργο της.

Ὁ ἀρχαῖος ἀπολογητὴς Τερτυλλιανὸς (3ος αἰὼν) γράφει κάπου: «Θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία τὸ μελάνι τῶν συγγραφέων θὰ εἶναι πολυτιμώτερο γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων της». Εἶναι λόγια ποὺ ξαφνιάζουν, ἀλλὰ δὲν ἀφίστανται ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Οἱ μάρτυρες δοξάζουν τὴν Ἐκκλησία, τὴ στερεώνουν μὲ τὴν ὑπέροχη προσφορὰ τους, ἀποτελοῦν ἀκόμη ἕνα εἶδος πολὺ ἐλκυστικῶν, ἐμπραγμάτου κηρύγματος, ποὺ φέρει κοντὰ στὴν Ἐκκλησία τὶς ψυχές. Ἀλλὰ κι' ἡ ἀφθονη σπορὰ τοῦ θεοῦ λόγου μὲ τὸ γράψιμο, εἶναι ἀπὸ τοὺς μεγάλους συντελεστὰς ἀναδείξεως τῆς Ἐκκλησίας στὸν κόσμον, θεμελιώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ σὲ ἀπεριόριστο ἔδαφος ἀποστολικῆς ἐξαπλώσεως κι' ἐποικοδομῆς μὲ ἀνυπολόγιστη σημασία.

Ἡ διάδοσις τοῦ χριστιανικοῦ ἐντύπου, μὲ ὅλες τὶς ποικίλες μορφές του, σαράνει τὰ σκοτάδια τοῦ Διαβόλου, ὀδηγῶντας τὰ ἄτομα καὶ τοὺς λαοὺς στὴν ἀνάνηψιν καὶ χιτίζοντας τὸν καινούργιον ἄνθρωπον στὴ θέσιν τοῦ παλαιοῦ.

Ὁ τύπος, ἰδίως στὶς ἡμέρες μας, ἔχει πρωτεύουσα σημασία ὡς ὄπλον κι' ἐργαλεῖο γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Ὅπλον, γιὰ νὰ χτυπηθοῦν καὶ νὰ ἐξουδετερωθοῦν οἱ σκοτεινῆς δυνάμεις, ποὺ τῆς ἀντιστρατεύονται. Κι' ἐργαλεῖο, γιὰ νὰ τελειοποιηθῇ καὶ νὰ παγιωθῇ τὸ θεῖο της ἔργο.

Μιὰ Ἐκκλησία, ποὺ βρίσκεται σὲ σφρῆγος κι' ἀκμῆ, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ παρουσιάζεται γόνιμη καὶ σ' αὐτὸν τὸν τομέα. Μιὰ τέτοια Ἐκκλησία ἔχει τὸν τύπον σὲ ξεχωριστὴ θέσιν, τὸν μεταχειρίζεται μὲ δαφίλεια καὶ ζέον ἐνδιαφέρον. Τὸ πιεστήριον

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ  
ΕΙΣ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ  
ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου (μετά τὴν Ὑψωσιν)

(Μάρκ. η' 34 - θ' 1)

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνη-  
σάσθω ἑαυτόν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ  
καὶ ἀκολουθεῖτω μοι» (Στίχ. 34).

[Ὅποιος θέλει νὰ ἔρχεται ἀπὸ πίσω μου,  
ἄς ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτό του καὶ ἄς σηκώσῃ τὸν  
σταυρὸ του καὶ ἄς μ' ἀκολουθῇ].

Ὁ προορισμὸς καὶ ἡ κλήσις μας, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶναι  
νὰ ἀκολουθήσουμε τὸν Κύριο. Μᾶς λέγει, λοιπὸν, σήμερα τί πρέπει  
νὰ κάνουμε, γιὰ νὰ τὸ πετύχουμε αὐτό. Δύο εἶναι οἱ προϋποθέσεις

---

εἶναι γι' αὐτὴ μιὰ μεγάλη καὶ ἀσθέρουτη πηγὴ εὐαγγελι-  
σμοῦ.

Ἄν ὑπάρχῃ ἓνα ἀσφαλὲς δεῦγμα, ὅτι ἡ δικὴ μας Ἐκκλησία  
εἰσῆλθε σὲ περίοδο ἀνανεώσεως τῶν δυνάμεών της, αὐτὸ εἶναι τὸ  
εὐχάριστο φαινόμενο τῆς ἀνθοφορίας τοῦ ἐντύπου, ἡ ἰδιαίτερη  
μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὸ ἐντυπο. Οἱ ἀμέτρητοι τόνοι  
χαρτιοῦ καὶ οἱ ποταμοὶ μελάνης, ποὺ ξοδεύονται κάτω ἀπὸ τὴν  
εὐλογημένη σκοπιμότητα τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, φανε-  
ρώνουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δὲν πάσχει ἀπὸ μαρασμοῦ, ἀλλὰ  
ἀπεναντίας, σφύζει ἀπὸ πνευματικὴ ὑγεία καὶ συνεργεῖ θετικᾶ  
στὶς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Βέβαια, ὑπάρχουν ἀκόμη πολλὲς ἐλλείψεις καὶ κενά. Ἀλλὰ  
δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε, ὅτι ἔχουμε πίσω μας μικρὸ χρονικὸ  
διάστημα τέτοιας ἀνανεώσεως, ὅτι βρισκόμαστε ἀκόμη στὶς ἀρ-  
χὲς τοῦ πνευματικοῦ ἔαρος. Πολλὰ ὑπολείπονται νὰ γίνουν, ἀλλὰ  
θὰ γίνουν καὶ αὐτὰ σιγά-σιγά.

Ἡ αἰσιοδοξία εἶναι, λοιπὸν, δικαιολογημένη καὶ ἡ ἱκανο-  
ποίησις ἀπὸ τὴν ὥς τώρα προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι  
ὄχι ἀβάσιμη.

αυτές : πρώτα, νά ἀπαρνηθοῦμε τὸν ἑαυτό μας. Κι' ὕστερα νά σηκώσουμε, νά φορτωθοῦμε τὸν σταυρό μας. "Ἄς δοῦμε, λοιπόν, τί ἐννοεῖ ὁ Ἰησοῦς μ' αὐτὰ τὰ δυὸ πράγματα.

Νά ἀπαρνηθοῦμε τὸν ἑαυτό μας, μᾶς ζητᾷ πρῶτον. Παράδοξη ἀπαιτήσις ἀπὸ πρώτη ὄψι. "Ἄν ἀπαρνηθοῦμε, ἂν ποδοπατήσουμε τὸν ἑαυτό μας, τότε τί θ' ἀπομείνη ἀπὸ μᾶς γιὰ ν' ἀκολουθήσουμε τὸ Χριστό ;

"Ὅχι, μᾶς ἐξηγεῖ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μας ἀπὸ τῆ Γραφῆ. Ὁ Χριστὸς δὲν σᾶς ζητᾷ ν' ἀπαρνηθῆτε οὔτε τὸ σῶμα σας οὔτε τὴν ψυχὴ σας. Ἀπαιτεῖ ν' ἀπαρνηθῆτε τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο, τὸν ἄνθρωπο τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πτώσεως. Ἀπαρνοῦμαι τὸν ἑαυτό μου, σημαίνει ἀποβάλλω τὸ καθεστὼς τῆς ἁμαρτίας ἀπὸ πάνω μου. Πετῶ μακριὰ τὰ πάθη καὶ τὶς πονηρὲς ἐπιθυμίες. Τὴν εἰκόνα τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, τοῦ χωμάτινου, ποὺ ρέπει πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὴν ἀπώλεια, τὴ χρησιμοποιεῖ ὁ θεὸς Παῦλος στὴν ἐπιστολὴ του, γιὰ νά διαφωτίσῃ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ μας, ποὺ μιλοῦν γιὰ τὴν ἀπάρνησι τοῦ ἑαυτοῦ μας.

"Ὅποιος δὲν ἔχει ἀναγεννηθῆ μέσα στὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὅποιος δὲν εἶναι ἀληθινὸς Χριστιανός, ἔχει μέσα του ἕνα ἄνθρωπο ποὺ δὲν εἶναι ὅπως τὸν θέλει ὁ Θεός. Ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, αὐτὸς εἶναι ὁ ἑαυτός μας, ἐκεῖνος, ποὺ ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ ν' ἀπαρνηθοῦμε. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ζητᾷ τὸν οὐρανό, ἀλλὰ τὴ γῆ, ποὺ δὲν κινεῖται σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Διαβόλου, ποὺ δὲν θέλει τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὴν ἀγάπη τοῦ κόσμου.

Αὐτόν, λοιπόν, τὸν παλιό, τὸν ἁμαρτωλό, τὸν καταδικασμένο στὴν ἀπώλεια ἄνθρωπο μᾶς καλεῖ ὁ Ἰησοῦς νά ξεντυθοῦμε καὶ νά πάψουμε νά ὑπηρετοῦμε.

Νά ἡ μία προϋπόθεσις, ποὺ χρειάζεται, γιὰ ν' ἀκολουθήσῃ κανεὶς τὸν Κύριο. Κι' ἡ δεύτερη ποιὰ εἶναι ; "Ἄν ἡ πρώτη εἶναι μία ἀφαίρεσις, ἡ ἄλλη εἶναι μία ἀπόκτησις. Θὰ ἀπαρνηθοῦμε τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ δὲν θ' ἀφήσουμε ἔρημο τὸν τόπο τῆς. Θὰ ἐγκαταστήσουμε ἐκεῖ, στὴν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα μας, ἕνα καινούργιο καθεστὼς. Θὰ φορέσουμε τὸν νέο, τὸν οὐράνιο ἄνθρωπο. Θὰ σηκώ-



σουμε στους ώμους τὸν σταυρὸ τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, τὸν σταυρὸ τῶν θλίψεων, τῶν στερήσεων, τῶν δοκιμασιῶν, τῶν θυσιῶν, τῶν κόπων, πού συνοδεύουν ὅποιον εἶναι ἀκόλουθος τοῦ Κυρίου, ὅποιον εἶναι τηρητῆς κι' ἐφαρμοστῆς τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων.

Δὲν ἀρκεῖ δηλαδὴ νὰ μισήσουμε, ν' ἀηδιάσουμε, ν' ἀπαρνηθοῦμε τὴν ἁμαρτία. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο, πού χρειάζεται, ὅχι ὅμως καὶ τὸ μοναδικό. Ἀπομένει καὶ κάτι ἄλλο : νὰ ἀγαπήσουμε τὴν ἀρετὴ, νὰ τῆς ὑποσχεθοῦμε ἀπόλυτη προσήλωσι, νὰ φορτωθοῦμε τὸ βάρος τῆς, ὅπως ἓνα σταυρό.

Προσέξτε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τί ἀκριβῶς εἶπε ὁ Ἰησοῦς σήμερα : «ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ». Τὸ σταυρὸν τὸν δικό του ὁ καθένας ἄς σηκώσῃ. Κοινὲς γιὰ ὅλους τοὺς χριστιανούς εἶναι οἱ θεῖες ἐντολὲς τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλὰ πολλοὶ καὶ διάφοροι οἱ τρόποι, πού προσαρμόζεται κανεὶς σ' αὐτές. Ὁ κάθε χριστιανὸς ἔχει κι' ἰδιαιτέρως ὑποχρεώσεις, ξεχωριστὰ καθήκοντα νὰ ἐκπληρώσῃ. Ὅλοι καλοῦνται στὴν ἀκολουθία τοῦ Ἰησοῦ, πού τέρμα τῆς εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀλλὰ διαφορετικοὶ καὶ ποικίλοι εἶναι οἱ τρόποι, πού μέσα ἀπὸ τίς κοινὲς γιὰ ὅλους ἐντολὲς χρησιμοποιοῦ ὁ καθένας γιὰ νὰ πηγαίνει πίσω ἀπὸ τὸν Χριστό. Σταυρὸς ἀπὸ σταυρὸ διαφέρει. Ἄλλοι εἶναι πιὸ βαριοὶ κα' ἄλλοι ἐλαφρότεροι. Ἄλλοι πιὸ σκληροὶ κι' ἄλλοι πιὸ ὑποφερτοί.

Ὁ ἀσκητῆς, ὁ μάρτυς, ὁ ὅσιος, ἔχουν φορτωθῆ καὶ σηκώνουν πολὺ βαρεῖς σταυρούς. Ὁ ἀπλὸς χριστιανὸς ἔχει στοὺς ὅμους του ἐλαφρότερο σταυρό. Ἀλλὰ κι' ἀνάμεσα στοὺς χριστιανούς τῆς ἴδιας κατηγορίας, ἀνάμεσα λόγου χάρι στοὺς ἀσκητὰς ἢ στοὺς ἀπλοὺς χριστιανούς καὶ στοὺς μάρτυρας ἢ στοὺς ὄσιους ὁ σταυρὸς τοῦ καθενὸς διαφέρει ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ διπλανοῦ του.

Εἶναι ἀνάγκη, λοιπόν, ἀδελφέ μου, νὰ σηκώσῃς τὸν δικό σου σταυρό. Νὰ ἀνταποκριθῆς δηλαδὴ στὰ καθήκοντα σου ἔχεις ἐσὺ προσωπικὰ, ἀνάλογα μὲ τὴ θέσι σου καὶ τίς δυνατότητές σου.

Ἄς βρῆ, λοιπόν, ὁ καθένας τὸν δικό του σταυρό. Ἄς λογαριάσῃ δηλαδὴ τί καὶ πόσο ζητᾶ ἀπ' αὐτὸν ὁ Κύριος κι' ἄς σηκώσῃ αὐτὰ τὰ εὐλογημένα χρέη, αὐτὰ τὰ καθήκοντα πού εἶναι δικά του.

Ἔτσι, θ' ἀκολουθήσῃ πραγματικά τὸν Κύριο καὶ θ' ἀποδειχθῆ ἀληθινὸς μύστης κι' ὀπαδὸς του.

## Κυριακὴ 28 Σεπτεμβρίου (Α' Λουκᾶ)

(Λουκ. ε' 1 - 11)

«Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, Κύριε» (Στίχ. 8).

[Ἔβγα ἀπὸ μένα, γιατί εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός, Κύριε].

Ὁ Πέτρος, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἐπρόκειτο ὕστερα ἀπὸ λίγο νὰ ἐνωθῆ μετὰ τὸν Χριστὸ γιὰ πάντα. Ἡ καρδιά του εἶχε ἤδη πιαστῆ στὸ ἀγγίστρο τῆς Χάριτος. Κι' ὅμως, τὰ πρῶτα λόγια ποὺ ἀνέβαινον στὰ χεῖλη του, εἶναι λόγια ἀποπομπῆς κι' ἀπωθήσεως.

Καταλαβαίνοντας μονομιᾶς, ἀπὸ τὸ ξαφνικὸ, θαυμαστὸ γέμισμα τῶν διχτυῶν, ποῖος πραγματικὰ ἦταν ὁ ἐπιβάτης ἐκεῖνος τῆς ψαρόβαρκας του, ὁ Σίμων Πέτρος νοιώθει τὴν ἀνάγκη νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ βγῆ ἀπ' αὐτή. Τὸ πρῶτο, ποὺ ἀντιλαμβάνεται ὁποῖος ἔλθῃ σ' ἐπαφὴ μετὰ τὸν Θεό, εἶναι ἡ ἴδια του ἀναξιοσύνη κι' ἁμαρτωλότης. Κι' ἐνῶ φαίνεται ὅτι ὁ ποθητότατος Ἰησοῦς πρέπει ν' ἀγκαλιασθῆ ἀμέσως, ἡ καρδιά ποὺ τὸν ἀνακαλύπτει καὶ τὸν ἀγαπᾷ, τὸν σπρώχνει στὴν ἀρχὴ μακριὰ.

Τὰ μισοσάπια σανίδια, ὅπου πατᾷ ὁ Ἰησοῦς, εἶναι τόπος ἀνάξιος γιὰ νὰ τὸν ὑποβαστάζουν. Ἀνήκουν στὸν Πέτρο καὶ μοιάζουν, στὰ μάτια του φτωχοῦ ψαρά, τόσο πολὺ μετὰ τὴν ψυχὴ του. «Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ, Κύριε, — τοῦ λέγει — ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι». Ἡ ἴδια αἰτία, ποὺ κάνει τὸν Ἰησοῦ νὰ βρισκεται ἐκεῖ, καὶ ἡ ἴδια κάνει τὸν Κηφᾶ νὰ λέγῃ στὸν Ἰησοῦ νὰ φύγῃ. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ βρισκεται ἐκεῖ ἀκριβῶς γιατί ὁ Πέτρος εἶναι ἁμαρτωλός. Γιατί εἶχε ἔλθει στὸν κόσμον; Για νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός. Ἀλλὰ κι' ὁ Πέτρος, ἀκριβῶς ἐπειδὴ νοιώθει τὸν ἑαυτὸ του ἁμαρτωλό, ἀποδιώχνει τὸν Ἅγιο κι' Ἀναμάρτητο.

Τί παράδοξο, ἀλλὰ καὶ τί δικαιολογημένη, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, αὐτὴ ἡ στάσις τοῦ Πέτρου! Ὅποιος ἀληθινὰ μετανοεῖ κι' ἀναγεννᾶται, δὲν βιάζεται ν' ἀνοίξῃ οἰκειότητα μετὰ τὸν Χριστό.

Στέκεται μακριά, ὅπως στάθηκε μακριά κι' ὁ τελώνης τῆς παραβολῆς, στή γωνιά τοῦ φόβου, τῆς συντριβῆς, τῆς προετοιμασίας, τῶν δακρύων, τῶν ἀναστεναγμῶν. Δὲν προχωρεῖ, δὲν κάνει βήματα ἀλόγιστα κι' ἐπιτόλαια. Ὑποχωρεῖ καὶ συμμαζώνεται. Βρίσκεται στὴν ἀρχὴ τῆς σοφίας — τῆς ἀληθινῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ — ἡ ἀρχὴ αὐτὴ δὲν δεσπόζεται ἀπὸ ἄλλο αἶσθημα παρὰ ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ταπείνωσι.

Στὰ θεμέλια τῆς ἀναγεννήσεως, ποὺ ἀνοίγει ἡ μετάνοια, συναντᾷς τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ταπείνωσι, ποὺ φαίνονται σὰν νὰ ἀπωθοῦν τὸν Χριστό. Ἀλλὰ τὸ δικό τους «ἐξέλθε» εἶναι στὴ γλῶσσα τοῦ Πνεύματος, στὴ γλῶσσα ποὺ ἔννοεῖ ὁ Θεός, τὸ γνήσιο «ἐλθέ».

Ὑπάρχει, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἓνα σύστημα κανόνων καλῆς συμπεριφορᾶς στὶς σχέσεις μας μὲ τὸν Θεό. Συμπεριφορᾶς ὄχι ἐπιφανειακῆς, ἀλλὰ ἐσωτερικῆς. Δὲν εἶναι σωστὸ οὔτε φυσικό, σ' ὅποιον ἀληθινὰ μετανοεῖ νὰ πῆ στὸν Θεὸ «ἔλα», «μεῖνε κοντά μου», ὅταν ἔλθῃ. Πρὶν ἀπ' αὐτό, ἔχει τὴ θέσι του τὸ «ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ», ποὺ εἶπε ὁ Σίμων Πέτρος.

Ποῖος εἶμαι ἐγώ, ποὺ ἐπισκέπτεσαι, Κύριε ; Εἶμαι ἓνα τίποτε καὶ μάλιστα ἓνα δυσῶδες καὶ βεβορβορωμένο τίποτε. Πῶς νὰ σὲ κρατήσω, νὰ σὲ φιλοξενήσω, νὰ συνοικήσω μ' ἑσένα, χωρὶς προηγουμένως νὰ πλυθῶ καλὰ μὲ τὰ δάκρυά μου ; Ἔρχεσαι ἀκριβῶς γι' αὐτὸν τὸν σκοπό, γιὰ νὰ μὲ κάνῃς καθαρό. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον δὲν εἶμαι ἀκόμα, πῶς νὰ σὲ ὑποδεχθῶ, τὸν Πανάγιό κι' Ἄμωμο ; Δὲν εἶμαι ἄξιός νὰ εισέλθῃς κάτω ἀπὸ τὴν στέγη τῆς ψυχῆς μου. Δός μου μονάχα τὸν φόβο σου, τὴν ταπεινωσύνη καὶ τὴν πολλὴ μετάνοια, ὥσπου ν' ἀποκτήσω μ' αὐτὰ τὸ ἔνδυμα γάμου, τὸν λευκὸ χιτῶνα τῆς ἀνανήψεως. Κι' ἔτσι, τότε, θὰ εἶναι φυσικό νὰ βρισκώμαι κοντά σου, νὰ εἶμαι οἰκειός σου.

Δὲν εἰσάκουσε ὁ Ἰησοῦς τὴν παράκλησι τοῦ Πέτρου. Δὲν βγῆκε ἀπὸ τὸ πλοῖο, ἀλλὰ ἔμεινε καὶ συνῆψε ἐκεῖ τὸν ἀρραβῶνα αὐτῆς τῆς ψυχῆς μαζί του. Τὴν κάλεσε, μάλιστα, πολὺ ψηλά. Κάλεσε τὸν Πέτρο γιὰ ἀπόστολό του. Καὶ συγχρόνως, τίμησε μὲ ἀνάλογο τρόπο καὶ τὸν τόπο, ποὺ ἰδοκτῆτης του ἦταν ὁ Πέτρος.

## ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

1. Φέρομεν εις γνώσιν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ TAKE, ὅτι ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21764/958 ἀποφάσεως αὐτῆς ἐνέκρινε τὴν χορήγησιν ἐκ τῶν διαθέσιμων τοῦ TAKE δανείων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ συνταξιούχους ἐντὸς ἀνωτάτου συνολικοῦ ὀρίου δραχμῶν 800.000 (ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ TAKE αἰτηθέντος δραχ. 1.500.000), πρὸς κάλυψιν τῶν παρουσιασθησομένων ἀναγκῶν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1958.

Πρὸς τοῦτο θὰ συνέλθῃ κατ' αὐτὰς ἡ ἀρμοδιὰ Ἐπιτροπὴ, ἵνα ἐξετάσῃ τὰς ὑποβληθείσας ἐκκρεμεῖς αἰτήσεις τῶν ἠσφαλισμένων καὶ καθορισθῇ τὰ ποσά, ἅτινα ἀναλόγως τῶν περιστατικῶν ἀναγκῶν καὶ λόγων χορηγή-

---

Μετέβαλε τὸ σαθρὸ καίκι σὲ ἄμβωνα καὶ καθισμένος στὴν κουπαστὴ του μίλησε στὸν ὄχλο, ποὺ βρισκόταν στὴν ἀκρογιαλιά.

Μὲ τὸ νὰ τοῦ πῆς τὸ ταπεινὸ καὶ συντετριμμένο «ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ», δὲν σημαίνει ὅτι μπορεῖς ν' ἀνακόψῃς τὴ φορὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς ἐσένα, νὰ ἀναχαιτίσῃς τὴν εἴσοδό του στὴν ψυχὴ σου. Ἰσα - ἴσα, αὐτὴ ἡ παράκλησις εἶναι ἡ καλύτερη πρόσκλησις, ποὺ τὸν κάνει νὰ μπῆ καὶ νὰ μείνῃ γιὰ πάντα. Αὐτὰ τὰ λόγια — αὐτὴ τὴ συναίσθησις ποὺ ἐκφράζουν — περιμένει, γιὰ νὰ μᾶς ἀναγνωρίσῃ δικούς του καὶ νὰ μᾶς γεμίσῃ μὲ τὰ ὑπερφυᾶ δῶρα τῆς Χάριτός του.

Ὅπως συμπεριφέρθηκε στὸν Πέτρο, συμπεριφέρεται καὶ στὸν καθένα μας, ἂν μιμηθοῦμε τὸν φτωχὸ ἐκεῖνο ψαρᾶ τῆς Καπερναοῦμ, ποὺ ἔγινε ὁ κορυφαῖος τῶν μαθητῶν του.

Ἄς ἀκούσουμε, λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὸ σάλπισμα ποὺ μᾶς ἀπευθύνεται ἀπὸ τὸ σημερινὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα. Εἶναι ἓνα σάλπισμα ὄχι προελάσεως, ἀλλὰ ὑποχωρήσεως. Ἄς ξαναρχίσουμε τὸν χριστιανικὸ μας βίο ἀπὸ τὴν ἀρχή, ποὺ ἴσως δὲν τὴν κάναμε καλά. Ἄς μάθουμε νὰ στεκώμαστε μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, γιὰ νὰ μπορέσουμε ἔτσι ἀληθινὰ νὰ βρεθοῦμε κοντὰ του. Δηλαδή, ἂς συναισθανθοῦμε βαθειὰ τὴν ἀναξιοποίητά μας καὶ τὴν πολλὴ ἐνοχὴ μας κι' ἂς περάσουμε στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μέσα ἀπὸ τὴ μοναδικὴ θύρα, ποὺ βγάζει ἐκεῖ: μέσα ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ Κυρίου.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

σεως τοῦ δανείου, δὲν θὰ ὑπερβοῦν τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 5.000 κατὰ περίπτωσιν.

Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι οἱ ἡσφαλισμένοι, οἱ μὴ ὑποβάλλοντες αἰτήσεις δύνανται νὰ ὑποβάλλουν τοιαύτας μέσῳ τῶν Ἱεραρχῶν των, ἀλλὰ τὸ τ α χ ὕ τ ε ρ ο ν, διότι ἡ ἀρμοδία Ἐπιτροπὴ θὰ ἐπιληφθῆ ταχέως τῆς κρίσεως τῶν αἰτήσεων.

Σημειοῦται ὅτι αἰτήσεις ἐφ' ὧν κατὰ καιροῦς ἐδόθη ἀπάντησις μας δὲν θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν.

2. Ὁμοίως ἀνακοινοῦται, ὅτι ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21823/6-8-958 ἀποφάσεως αὐτῆς ἐνέκρινε τὴν χορήγησιν τοκοχρεωλυτικῶν στεγαστικῶν δανείων ἐντὸς συνολικοῦ ὀρίου δραχμῶν 1.000.000 (ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ TAKE αἰτηθέντος δραχ. 1.500.000) ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους :

α) τὸ ἥμισυ ἐκ τοῦ ἐγκριθέντος ποσοῦ θὰ διατεθῆ πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Ταμείου τὸς κατοικοῦντας μονίμως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ εἰς τοὺς μονίμως κατοικοῦντας εἰς τὰς ἐπαρχίας.

β) Τὸ κατὰ περίπτωσιν ποσὸν τῶν χορηγηθσομένων δανείων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερβαίη τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 60.000 ἢ τὸ  $1/3$  τῆς ἀξίας τοῦ εἰς ὑποθήκην προσφερομένου ἀκινήτου.

γ) Τὰ ἐνυπόθηκα στεγαστικά δάνεια θὰ χορηγηθῶσιν ὑπὸ τῶν διεπόντων τὸ TAKE Νόμων καὶ Κανονισμῶν καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ὑλοκληρωθῆ ἡ προβλεπομένη διὰ τὰς τοιοῦτου εἴδους ἐπενδύσεις νόμιμος διαδικασία τ.ἐ. 1) ὑποβολὴ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου αἰτήσεως μέσῳ τοῦ οικείου Ἱεράρχου, συνοδευομένη ἀπαραιτήτως ὑπὸ τῶν κάτωθι δικαιολογητικῶν, πρὸς μέρφωσιν γνώμης, διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν ἐγκρίσιν τοῦ δανείου, 2) τίτλοι ἰδιοκτησίας τῶν εἰς ὑποθήκην προσφερομένων ἀκινήτων, μετὰ τῶν σχετικῶν πιστοποιητικῶν μεταγραφῆς, ἰδιοκτησίας, βαρῶν καὶ διεκδικήσεως, ἀναφερομένων εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας ἡσφαλισμένους καὶ τοὺς δικαιοπαρόχους των. Ἑλλιπτεῖς τίτλοι δὲν θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν.

3. Ἐκτίμησις περὶ τῆς ἀξίας τοῦ εἰς ὑποθήκην προσφερομένου ἀκινήτου παρὰ μηχανικοῦ μὲν τοῦ Πολεοδομικοῦ Γραφείου τῆς περιφέρειας, ὅταν τὸ ἀκίνητον εἶναι ἀστικόν, παρὰ τοῦ Γεωπόνου δὲ τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας, ὅταν τὸ ἀκίνητον εἶναι ἀγροτικόν. Διὰ τὰς Ἀθήνας ἡ ἐκτίμησις θέλει γίνεαι παρὰ τοῦ Ἀρχιτέκτονος τοῦ TAKE κ. Δημ. Κώνστα.

4. Τὸ χορηγηθσομένον δάνειον θὰ ἀντιπροσωπεύη τὸ ἐν τρίτον ( $1/3$ ) τῆς ἀξίας τῶν εἰς ὑποθήκην προσφερομένων κτημάτων.

5. Πιστοποιητικὸν φορολογικῆς ἐνημερότητος καὶ πυρασφαλιστήριον συμβόλαιον, ἄτιστα θὰ προσκομισθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ δανείου.

6. Τὰ δάνεια θὰ χορηγηθῶσιν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον δι' ἀνέγερσιν,

ἢ ἀποπεράτωσιν ἡμιτελῶν οἰκιῶν ἠσφαλισμένων καὶ δέον νὰ ὑποβληθῶσιν σχέδια ἢ ἄδεια ἀνοικοδομήσεως.

7. Τὰ δάνεια εἶναι ἐξοφλητέα ἐπὶ τόκῳ πρὸς 7 ο /ο δι' εἴκοσιν ἑξαμηνιαίων τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων (δεκαετία).

8. Ἀπαντα τὰ ἐξόδα (συμβολαιογραφικά, ἐκτιμήσεων, πυρασφαλείας, ἐξοφλήσεως κ.λ.π.) βαρύνουσι τὸν δανειζόμενον.

δ) Αἰτήσεις μὴ περιλαμβάνουσαι τὰ ὡς ἄνω κατ' ἀρχὴν δικαιολογητικά δὲν θὰ ἐξετάζωνται παρὰ τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς.

ε) Αἰτήσεις δέον νὰ ὑποβληθῶσιν ἡμῖν τὸ ταχύτερον.

(Ἐκ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.)

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7933/54/12-8-58 Ἐγκυκλίου του ἐκοινοποίησεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 636/58 γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ἀναφερομένην εἰς τὴν ἄρθρην ἐρμηνεῖαν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., διὰ τοῦ ὁποῦ ρυθμίζονται τὰ τῆς ἀναγνωρίσεως (ἐξαγορᾶς) ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων προγενεστέρως δημοσίας ἢ ἐπαγγελματικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ ἐν λόγῳ γνωμοδότησις ἔχει ὡς ἐξῆς :

## ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

### ΤΜΗΜΑ Α'

Ἀριθ. Γνωμ. 636

Συνεδρίασις 29-5-1958

Πρόεδρος : Χ. Βασιλακόπουλος

Σύμβουλοι : Α. Χατζηδάκης, Α. Μαλαγαρδῆς, Κ. Παπαμιχαλόπουλος καὶ Μπαρτσακούλιας.

Εἰσηγητής : Α. Μαλαγαρδῆς.

Ἀριθ. ἐρωτήματος 39800/3-5-1958 Ἰπουργείου Ἐθν. Παιδείας, Διευθύνσεως Ὀργανισμῶν.

Περὶληψις ἐρωτήματος. « Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. δύνανται οἱ ἠσφαλισμένοι νὰ ἐξαγοράσωσι προγενεστέραν δημοσίαν ἢ ἐπαγγελματικὴν ὑπηρεσίαν μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὀρίζουσαν τὸν χρόνον, τοὺς ἔρους καὶ τὰς προθεσμίας τῆς ἐξαγορᾶς καὶ τοῦτο ἐφ' ὅσον δὲν συνεπλήρωσαν συντάξιμον χρόνον καὶ δὲν πρόκειται νὰ λάβωσι σύνταξιν ἀπὸ τοῦ Δημοσίου. Ἐρωτᾶται ἐὰν ὑπὸ τοιαύτην διατύπωσιν τῆς διατάξεως συγχωρῆται νὰ ἐξαγοράσῃ προϋπηρεσίαν ὁ υπάλληλος ὁ συμπληρώσας 25 ἐτῶν ὑπηρεσίαν καὶ δυνάμενος νὰ συνταξιοδοτηθῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ καταστατικοῦ καὶ τὰς περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τοὺς δημοσίους υπαλλήλους, ἐφαρμοστέας καὶ εἰς τοὺς υπαλλήλους τούτους.

Ἐπὶ τοῦ πρόσθεν ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὡς ἀκολούθως, ὁμοφώνως :

Κατὰ τὴν προφανῆ ἔννοιαν τῆς ὑπὸ ἐφαρμογὴν διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Καταστατικοῦ, σκοπεῖται δι' αὐτῆς ἢ κατὰ κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ

Συμβουλίου δυνατότης τῆς ἀναγνωρίσεως προγενεστέρας προϋπηρεσίας δημοσίας ἢ ἐπαγγελματικῆς, ἐφ' ὅσον οἱ τοῦτο ἐπιδιώκοντες δὲν συνεπλήρωσαν συντάξιμον χρόνον καὶ δὲν πρόκειται ἐξερχόμενοι νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ Δημοσίου συντάξιν, ἵνα διὰ τῆς εὐχερείας ταύτης, τῆς ἀναγνωρίσεως, τύχωσι συντάξεως ἐκείνοι, οἱ ὅποιοι ἐξερχόμενοι δὲν θὰ τύχωσι τοιαύτης ἐλλείψει τοῦ ἀναγκαίου χρόνου.

Κατὰ ταῦτα, τοιαύτη εὐχέρεια δὲν παρέχεται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον προκειμένου περὶ προσώπων διανυσάντων τοιοῦτον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ χρόνον ὅστις παρέχει δικαίωμα πρὸς συνταξιοδότησιν, ὡς εἰς τὴν περιπτῶσιν τοῦ ἐρωτήματος ».

Διὰ τῆς αὐτῆς ἐγκυκλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐξηγεῖται ὅτι, συμφώνως πρὸς τὴν διὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους διδομένην ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Καταστατικοῦ αἱ αἰτήσεις ἐξαγορᾶς δέον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἅμα τῇ ἐξόδῳ τοῦ ἡσφαλισμένου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπικειμένης τῆς ἐξόδου καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι διὰ τοῦ διανυθέντος ἤδη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ χρόνου δὲν ἀπεκτῆθῃ δικαίωμα συντάξεως.

Περαιτέρω εἰς τὴν ἐγκύκλιον ἀναφέρονται ὅτι, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ζητήματα τὰ δημιουργούμενα ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς γνωμοδοτήσεως ἤτοι α) ὡς πρὸς τὸ κύρος τῶν μέχρι πρό τινας ἐγκριθεισῶν ἀναγνωρίσεων προϋπηρεσιῶν ἐπὶ τῇ βῆσει τῆς ἀντιθέτου ἐρμηνείας καὶ β) ὡς πρὸς τὴν δυνατότητα ἐξαγορᾶς παρὰ τῶν ἐμμέσως ἡσφαλισμένων (συζύγων, τέκνων) εἰς περιπτῶσιν καθ' ἣν λόγῳ θανάτου τοῦ ἀμέσως ἡσφαλισμένου καὶ μὴ θεμελιώσεως ὑπὸ τούτου δικαιώματος συντάξεως, ἐλλείψει τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων, προβάλλει ἡ ἀνάγκη ἐξαγορᾶς προγενεστέρας ἐπαγγελματικῆς ἢ δημοσίας ὑπηρεσίας διὰ τὴν συνταξιοδότησιν τῶν ἐμμέσως ἡσφαλισμένων κ.λ.π., θὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. εἰσήγησις πρὸς τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Καταστατικοῦ, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς καταλλήλου ρυθμίσεως τῶν ἀναφερομένων ζητημάτων.

Τέλος, ἐπειδὴ, ὡς ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα, καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐγκρισὶς τῶν ἐκκερμῶν ἤδη αἰτήσεων, θὰ ἐπιστραφῶσι τὰ δικαιολογητικὰ εἰς τοὺς ὑποβαλόντας αὐτὰ ἡσφαλισμένους.

— Τὸ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἀπεφάσισεν, ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τὸν Ὑπουργεῖον σχέδιον διατάξεως περὶ μὴ ἀπωλείας συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος τῶν οἰκογενειῶν τῶν καθαιρουμένων ἢ ἀποσχηματιζομένων ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων.

## Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Αἰ δ ε σ. Ἰωάννην Γεωργόπουλον, Ἄνω Εἰχώρον Φιλιατῶν Ἠπειροῦ. Θὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος ἀναλυτικῶς ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων σας. Αἰ δ ε σ. Σ. Β. Ρ. Ἐνταῦθα. Ἐφ' ὅσον εὐρίσκεισθε εἰς Ἀθήνας εἶναι σκόπιμον νὰ μεταβῆτε αὐτοπροσώπως εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε.

(τιμήμα Συντάξεων) και να ζητήσετε τὰς πληροφορίες, τὰς ὁποίας θέλετε. Ἡ διακοπὴ τοῦ περιοδικοῦ ὀφείλεται εἰς ἐπανεπιλημμένας ἐπιστροφὰς τοῦ φύλλου σας ὑπὸ τοῦ Ταχυδρομικοῦ διανομέως, ὀφειλομένη εἰς τὴν μετοίχισιν σας. — Ἐφ' ἡμέριον Μακεδονίας. Εἰς τὴν στήλην τῶν αἰδηθῶν τοῦ TAKE » γράφομεν λεπτομερῶς περὶ τῆς ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας. Ὅπως θὰ ἀναγνώσῃτε ἐκεῖ, ἐξαγορὰ ἐπιτρέπεται μόνον ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν θεμελιώσων συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος. Ἐκτὸς αὐτοῦ ὅμως ἡ προϋπηρεσία σας εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν, δὲν ἐξαγοράζεται Ἐρομόναχον Θεοφύλακτον. Ἐχετε προσωρινὸν διορισμόν. Ἐφ' ὅσον ἐπιθυμεῖτε νὰ ἐπανεέλθετε εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν ζητήσατέ το ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην σας. Τὰ ἔτη τὰ ὁποῖα διηγύσατε ὡς ἐφημέριος λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν συνταξιοδότησίν σας, διότι σᾶς ἐγένοντο κρατήσεις, ὑπάρχει δὲ λογαριασμός ἐπ' ὀνόματί σας εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. Εἰς θετὰ τέκνα δὲν μεταβιβάζεται ἡ σύνταξις. Ἐροψάλατην Θεσσαλονίκης. Ἐφ' ὅσον εἰσθε ἠσφαλισμένος δικαιοῦσθε δανείου και πρέπει νὰ ὑποβάλλητε τὴν αἰτήσιν σας μέσῳ τοῦ Μητροπολίτου σας. Τὸ περιοδικὸν « Ἐκκλησία » δὲν ἀποστέλλεται εἰς τοὺς Ἐροψάλατας, παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον οὗτοι ἐγγραφοῦν ὡς συνδρομηταὶ εἰς τὸ περιοδικόν.

## ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**Θεοφιλ.** Ἐπισκόπου Ἀρκαδίας Τιμοθέου, Ἡ Θεία Χάρις, ὡς δύναμις τῆς Ἐκκλησίας. — **Χ.**, Ἀδελφικὰ Γράμματα. — **Χρυσοστόμου**, Ὁ ἕκτος περὶ ἱερωσύνης λόγος (μετάφρ. Θεοδόση Σπεράντσα). — **Βασ.** Ἡλιάδης, Ἡ «κλειστὴ πόρτα» τῶν Πατριαρχείων παραμένει ὡς ὁ ἀκατάλυτος τάφος τῆς ψυχῆς τοῦ Ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου. — **Ἀνθίμου Θεολογίτου**, Θεοφάνης Καρύκης ὁ ἐξ Ἀθηνῶν. — **Ἀνδρ. Νομικοῦ**, Τὸ τίμιον ξύλον. — **Β.Π.Μ.**, Ἡ δύναμις τοῦ χριστιανικοῦ ἐντόπου. — **Κηρύγματα** εἰς τὰ Εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν τοῦ Ἔτους. — **Εἰδήσεις** τοῦ TAKE. — Ἀλληλογραφία.

*Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.*

*Δι' ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :*  
*Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»*  
*Ὁδὸς Φιλοθέης 19—Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.*

*\*Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδών.*

**ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ - ΙΑΣΙΟΥ Ι. ΑΘΗΝΑΙ**